

rosi lelkészek, majd pedig az ország lelkészeinek küldöttségei, a szerzetes rendek és zárdák főnökei. A lelkészek után halad Öfelsége a király képviselője, majd a koronatanácsosok, a kormány tagjai, a polgári és katonai hatóságok fejei és a Román Akadémia küldöttsége. Ami a temetés idejét illeti, ha a pátriárka végrendeletének felnyitása után megállapítják, hogy más-ként intézkedett, akkor utolsó kívánsága szerint, mint Románia első pátriárkáját, a pátriárkatusi székesegyházban helyezik örök nyugalomra az általa megjelölt helyen Basarabov Dumitru szent földi maradványai mellett készítenő kriptában. A pátriárkatusi mérnöke tegnap már meg is tette az első intézkedéseket a kripta elkészítésére.

NEM TATARESCU KISÉRI CRISTEA MIRON FÖLDI MARADVÁNYAIT

Párisból érkezett híradás szerint az eredeti tervtől eltérően, Cristea Miron pátriárka földi maradványait nem Tatarescu párisi nagykövet kíséri Bucurestibe, miután a nagykövet hűlésből kifolyólag kénytelen az ágyban maradni.

A CANNESI RAVATAL

Darbou alprefektus kedden megjelent a Fragate villában és a francia kormány, valamint Bonnet külügyminiszter részvétét tolmácsolta. Cristea Miron pátriárka földi maradványainak behalaszomozására délután 4 órakor került sor és unokaöccse Emilian püspök, továbbá Grigorie püspök, valamint Teodor párisi és Boboloff cannesi ort. lelkészek voltak jelen az aktusnál. A pátriárkát teljes ornátusba öltöztették és összetett kezeibe keresztet helyeztek el, mellére pedig medaillont fektettek a Megváltó és a Szűzanya képével.

A TEMETÉS UTÁN NYOMBAN ÖSSZE-ÜL A SZENT SZINÓDUS

Nicodim moldovai metropolita szerdán délelőtt Bucurestibe érkezett és átvette a pátriárkatusi vezetését. A Szent Szinódus tagjai a pátriárka temetése után nyomban összeülnek, hogy kijelöljék azt a magas egyházi méltóságú férfiút, aki a bucarestii metropolita és az országos pátriárkatus vezetője lesz az új választásig. Zigredr. kultuszminiszter és Popescu Nae államtitkár megkezdtek Cristea Miron dr. hagyatékának leltározását.

A FŐVÁROS GYASZA.

A semmitőszéki palotában ünneplést tartottak, amelyen megjelentek a bírói kar, az ilfovi ügyvédi kamara és az ügyvédszövetség tagjai. Beszédet tartottak Radulescu Andrei semmitőszéki főelnök, Vioreanu főügyész, Micescu Istrate és Perieteanu Gr. A Straja Tarii vezetősége is lerőta kegyeletét Románia első pátriárkájára iránt. A főparancsnokság személyzete előtt Sidorovici Teofil tartott megható beszédet. Az egyházi központi tanács is ünnepi ülést tartott.

A KÜLFÖLD RÉSZVETE.

Berlinből jelentik: A kedd este megjelent német lapok hosszú cikkeken emlékeznek meg Cristea Miron pátriárka bekövetkezett haláláról és közlik az elhunyt életrajzát, valamint politikai, egyházi és kulturális tevékenységét.

Szófiából jelentik: Kedden délelőtt a királyi udvartartás főnöke felkereste a szófiai román követséget és Boris király nevében részvétét fejezte ki a pátriárka elhunytá alkalmából. Boris bolgár király egyidejűleg részvététáviratot intézett II. Carol király Öfelségéhez.

Varsóból jelentik: Cristea Miron pátriárka halála alkalmából a miniszterelnökségi államtitkár megjelent Franasovici varsói román nagykövethél és a köztársaság elnökének nevében részvétét fejezte ki. A lengyelországi ortodox egyház küldöttségével képviselteti magát a temetésen. Moscicky lengyel köztársasági elnök táviratot küldött Öfelségének és ebben a maga és a lengyel nemzet részvétét tolmácsolta Cristea Miron pátriárka halála fölött, aki életében Lengyelország kipuróált hí barátja volt.

Légyvédelmi gyakorlat és vizsga Temesvárott

Levizsgálták az első légyvédelmi tanfolyam résztvevőit

Temesvárott hethetes légyvédelmi tanfolyamot tartottak, amelyen nyolcvannegy különböző gyárvállalat egy-egy képviselője vett részt. A tanfolyam Faur Liviu miniszteri igazgató kezdeményezésére és igazgatása alatt indult meg. Az oktatást Priscu kapitány vezetésével több szakember végezte. A tanfolyam befejezésekor tegnap délután a dohánygyárban nagy légyvédelmi gyakorlat keretében mutatták meg a hallgatók gyakorlati képzettségüket. A gyakorlaton, a Nemzeti Újjászülés Arcvonalának egyenruhájában, résztvett Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Ciupe Constantin dr. helytartósági vezértitkár, Faur Liviu miniszteri igazgató, Spiridon mérnök, helytartósági légyvédelmi vezető és számos szakértő. A feltevés az volt,

Párisból jelentik: Patenotre nemzetgazdasági miniszter képviseli a francia kormányt a cannesi gyászintézetben. Magureanu államtitkár kedden délután 4 óra 20 perckor külön repülőgépen érkezett Cannesbe. Nyomban megtette a szükséges intézkedéseket az elhunyt pátriárka földi maradványai hazaszállítására. Az istentisztelet csütörtökön délelőtt 11 órakor tartják a cannesi ortodox templomban, délután pedig a halottas vagon elindul Bucuresti felé.

MIKOR VALASZTJAK MEG AZ UTÓDOT?

A Timpul jelentése szerint a pátriárka utódát a nemzeti egyház kongresszusának tagjaiból és a parlament görög keleti vallású tagjaiból összeállított bizottság választja meg. Egy másik feltevés szerint a legmagasabb egyházfő állását nem töltik be mindaddig, amíg az új törvényhozó testület össze nem áll. Hétfőtől kezdve az ország minden templomában imádkoznak az elhunyt lelkiüdvéért.

Egy nőnek bütykösek lettek az ujjai.

Egy nő, aki már hosszabb ideje szenvedett reumában, észrevette, hogy ujjain bütykök keletkeznek. Ugyanezt észlelte a lábujjakon is. Erre elhatározta, hogy megkísérelje a napi kezelést Kruschen sókkal. Néhány hét múlva észrevette, hogy a bütykök el tűntek kezéről és lábáról, valamint megszűntek a reuma okozta fájdalmak is. Ujra erőteljesnek érezte magát.

E bütyköket gyakran lehet észlelni reumában szenvedőknél. A vérben összegyűlt túlságos mennyiségű húgysavnak a következményei, ha a máj, vese és a belek renyhén működnek. Kruschen ásványi sókat tartalmaz, amelyek feloldják a húgysav-lerakódásokat és olyan folyadékká változtatják, amelyet a szervezet a vese révén könnyen eltávolít. Más Kruschen tartalmazza sok ósztózik a májat, a vesét és a beleket. Már az első üveg után észlelni fogja a Kruschen sok jótékony hatását. Áraki 95 lei nagy üveg, 60 lei kis üveg. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

Amerika már nem tart európai háborútól

Kanada miniszterelnöke bejelentette, hogy a láthatár felelősség előlt aggasztó hírek érkeztek. Simson volt hadügyminiszter helyesli Roosevelt politikáját

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald Tribune Simson volt hadügyminiszter ismeretes nyilatkozatával foglalkozik, amelyben javasolta, hogy az Egyesült Államok haditengerészete együttműködjön Franciaországgal és Nagybritanniával, ha a totális államok támadást indítanának. A lap annak a véleményének adott kifejezést, hogy ez a fellépés az európai országokban azt a tudatot fogja kelteni, hogy az Egyesült Államok teljes támogatásban részesítik a demokratikus államokat a parancsuralmi országokkal szemben. Ez teljesen reális politika és bizonyosságul szolgál, hogy

támadás esetén a katonai együttműködés ilyen módon főnyét jelent a demokraták számára.

A lap végül elégtétellel állapítja meg, hogy Amerika fegyverkezési programja hozzájárul majd a háború veszélyének elhárításához.

Mackensie King, Kanada miniszterelnöke, az ottawai képviselőházban kijelentette, hogy a nemzetközi helyzet az elmúlt néhány hét alatt megjavult, de elárulhatja, hogy

hat héttel ezelőtt olyan komoly híreket kaptott Európából, hogy magához kéréte Maniont,

a konzervatív párt vezetését és bizalmasan olyan ügyeket közölt vele, amelyeket nem lehetett volna a parlament elé terjeszteni. Azóta azonban újabb táviratokat kapott, amelyek miatt elintézte a leg súlyosabb aggodalmakkal kellett a nemzetközi eseményeket szemlélni, de

örömmel jelentheti, hogy a láthatár felderült.

Egyidőben kétséges volt az is, hogy miként fog végződni a spanyol polgárháború, most azonban az összes európai külügyi hivatalok nagy megkönnyebbülést éreznek.

XII. Pius elmegy a nizzai eucharisztikus kongresszusra?

Készül a Vatikán a vasárnapi koronázásra. Békekonferenciát hív egybe a pápa és a Németországgal való megegyezés

Vatikánvárosból jelentik: A pápai udvartartásban már megtették az előkészületeket, hogy az új pápa, XII. Pius koronázása a legnagyobb pompával folyjon le. A koronázási szertartást a vatikáni rádió közvetíti. Magát a koronázás szertartását a Bazilika erkélyén tartják meg, minthogy ez húsz méter magas van, ezért az ottan történtek a tér minden részéből nagyon jól láthatók lesznek, sőt

a Tiberis tulsó partjáról is eléggé jól lehet látni az erkélyre.

A szertartást sohasem látott hatalmas tömeg fogja végig nézni.

A Daily Telegraph vatikáni hírszolgálatá jelenti: XII. Pius pápa politikájának legelső feladata lesz az egyház Németországhoz való viszonyának megjavítása. A Szentatya a német kor-

mánnyal új konkordátumot akar kötni, olyat, amely a német birodalomban

a papságnak és a vallási egyesületeknek jogait biztosítaná.

Hír szerint az is szándékában áll a pápának, hogy a nizzai eucharisztikus kongresszust személyes jelenlétével tisztelt meg. Arról is szó van, hogy

a pápa európai konferenciát javasol a béke érdekében.

Londonból jelentik: A Buckingham palotából hivatalosan jelentik: VI. György angol király Norfolk hercegét rendkívüli nagyköveti rangra emelte, hogy őt XII. Pius pápa koronázási ünnepségein képviselhesse.

De Valera ír miniszterelnök ma délután Doweren át Rómába utazott, hogy XII. Pius pápa koronázásán résztvegyen. Miután attól tartotta, hogy a kormányelnök ellen az ír terroristák esetleg merényletet kísérelnek meg.

De Valera érkezésekor a Victoria pályaudvart a Scotland Yard detektívjei lepték el.

A doweri kikötőig ugyancsak erős rendőri kísérel mellett utazott a miniszterelnök és kísérete.

A pápa koronázás iránti rendkívüli nagy érdeklődésre jellemző, hogy eddig 250 ezer belépőjegyet kértek, az igénylők nagy részét azonban el kellett utasítani, miután a templomba csak 60 000 ember számára van férőhely. A pápa fejére a koronát a templom előtti téren teszik fel és ezt az ünnepélyes aktu: több százezer ember nézi végig. Az ünnepség reggel 8 óra 30 perckor kezdődik és valószínűleg délután 2 óráig tart. Eddig a következő államok jelentették be részvételüket a koronázási ünnepségre: Magyarország, Lengyelország, Franciaország, Izrael és az Egyesült Államok. Az északamerikai Unió kormányát Kenedy londoni nagykövet képviseli.

Uj nyilaskeresztes párt alakul Magyarországon

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház csütörtöki ülésén mindjárt az ülés megnyitása után Hubay Kálmán napirend előtt felszólalt és bejelentette a nyilaskeresztes párt alakulását.

A gazdátlanmá vált nemzeti szocialista milliók megszervezése szükséges, mert másként ezek az elemek destruktív elemekké válhatnak.

A rendőri ellenőrzéstől nem fél, mert alkotmányos alapon kívánja megszervezni a nemzeti szocialista államot.

Ezután a zsidó javaslat feletti vitát folytatták és ennek során felszólalt Festetics Domonkos gróf, a ki tiltakozott az ellen, hogy a magyar főrangú osztály a liberális felfogást vallja ebben a kérdésben. A magyar főurak nem vállalnak szolidaritást — mondotta — a pesti gettó felfogásával.

Beszédét a szociáldemokrata képviselők állandó közbeszólásokkal kísérik és erre Festetics feléjük kiáltja:

— Maguk hallgasanak. Maguk ellopták a kisemberek pénzét!

Erre Esztergályos János indulatosan kikejve ezekkel válaszolt:

— Hazudik. Maga aljas csirkefogó.

Az elnök szigorúan rendreutasította mindkettőjüket.

Fél 12 órakor áttértek az interpellációk előterjesztésére és ezek között Pálffy Daun József kérdést intéz a miniszterelnökhöz a Franciaországba átmene-kült spanyol köztársasági ügyben. Elmondotta, hogy Franco felszámolta a köztársasági és a kommunista mozgalmakat.

A menekültek között sok magyar van, akik így akarják kikérülni a büntetésüket.

Azt kívánja, hogy kérjék ki ezeket és adjanak ki ellenük vádiratot. Ajánlja, hogy a névsort hozzák nyilvánosságra.

Utána Klein Antal független kisgazdapárti képviselő a miniszterelnökhöz intézett interpellációt, a melyben azt állította, hogy

Irmény kormányzása káros következményekkel járt és emiatt a gazdasági élet során nagy visszaesés mutatkozik.

Állításainak igazolására statisztikai adatokat sorol fel és végül megállapítja, hogy orvoslásra van szükség. Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek, de az ülésen jelenlévő Irmény Béla személyes kérdésben szólalt fel.

— Megnyugodva távozom erről az ülésről — mondotta, — hogy csak ezekkel az állítólagos mulasztásokkal vádolnak. Majd beszédében elmondotta, köztudomású, hogy olyan körülmények a vismajorok játszódtak közre, amelyekkel egyetlen kormány sem tudott volna megküzdeni. Ilyen volt a külpolitikai helyzet állandó bizonytalansága, amely végigkísérte kilenc hónapos kormányzását. Kimutatja, hogy az ő kormányzása alatt a helyzet jobb volt, mint az előbbi évben. Végül Klein vádjait visszautasította.

Leverték a madridi kommunistákat

Franco feltétel nélküli békét akar. Madrid népe Miaja tábornok mögött áll. Franciaország kitiltotta Oránból az odamenekült köztársaságiakat.

Párisból jelentik: A madridi rádió, amely a pénteki harcok során nem jelentkezett, éjféltkor ismét megszólalt és ismertette a szindikalisták közleményét. A köztársaságiak eszerint elvesztették a játszmát és ezért nem szabad tovább folytatni a harcot.

Párisba csütörtökön délben Madridból hírek érkeztek arról, hogy az éjszaka még folyt a harc a főváros uccáin. A déli órákban a Reuter-ügynökség jelentést adott ki arról, hogy a fellázadt kommunisták vezetői csütörtökön délelőtt 11 óra 15 perckor megadták magukat.

Erős madridi harcok a kommunistákkal

A párisi reggeli lapok nagyrésze megállapítja, hogy a spanyol polgárháború befejeződött és a köztársasági Spanyolország létezése már megszűnőben van. A lapok valószínűnek tartják, hogy Franco tábornok csapatai élén rövidesen bevonul Madridba.

A Petit Parisien úgy tudja, hogy Madrid és Burgos között a tárgyalások folyamatban vannak és valószínű, hogy a megegyezés hamarosan létrejön.

A Jour tudósítja azt jelenti Madridból, hogy a spanyol fővárosban még csütörtökön reggel is zűrzavaros volt a helyzet és ellentmondó hírek kergették egymást.

Miaja tábornok tökéletesen ura a helyzetnek és a város uccáin páncélosok tartják fenn a rendet.

Miaja és Casado a lakosság legnagyobb részének bizalmát bírja. A főváros déli munkásnegyedeiben a kommunisták még ellenállást fejtenek ki. Kartagenában, Alicantében és Huéstában heves összecsapásokra kerül a sor a nemzetvédelmi tanács csapatai és a szélsőbaloldaliak között.

Siessen, hogy MILLIOMOS legyen

Ime egy eset, amikor nem árt' a sietség. Miért is várna az Allami Sorsjáték IV. osztályának a húzásáig, amikor milliómos lehet már az I. osztály alatt is?

20 NYEREMÉNY egyenként 1.000.000

lei értékben kerül kiosztásra a játékosok között, akik sietnek, hogy már a

MÁRCIUS 15.-IKI húzásra vásároljanak sorsjegyet.

SZÉTOSTÁSRA KERÜL 50.888.000 LEI

19. sorsjáték

1. osztály

LOTERIA DE LA ESTADA

dútak Madrid uccáin Casado ezredes és a kommunisták által vezetett felkelők csapatai között. A harcok különösen abban a negyedben voltak hevesek, a melyben a madridi francia követtség van.

Barcelonából jelentik: A barcelonai rendőrség letartóztatott több volt köztársasági rendfenntartó közeget, akik a köztársaság ideje alatti a villamosok ellenőrzésével voltak megbízva. Az „ellenőrök” Barcelona elestéig mintegy 300 villamos vasúti tisztviselőt gyilkoltak meg.

FRANCO FELTÉTEL NÉLKÜLI MEGADÁST KÖVETEL.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Párisban úgy tudják, hogy Cassado ezredes már elutazott Burgos felé, hogy találkozzék Franco tábornokkal és fegyverszünetet kérjen tőle. Ezt a megem erősített hírt Párisban azzal egészítik ki, hogy

FRANCO FELTÉTEL NÉLKÜLI MEGADÁST KÖVETEL.

PETAİN TÁBORNAGY HÉTFŐN MEGY BURGOSBA

Párisból jelentik: A Havas ügynökség szerint Petaín marsall, akit tudvalevőleg a francia kormány burgosi nagykövetté nevezett ki, hét fón indul el Burgosba. Burgosba való megérkezése után Franco tábornok azonnal fogadni fogja és ez alkalommal Petaín átnyújtja majd nek megbizó levelét.

„OLASZORSZÁG MEGKEZDheti A JÁTÉKOT”

A szerdán megjelent francia lapok annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a polgárháború befejezése a legközelebbi időre várható és egyben megelégedésüket is kifejezik afelől, hogy a Jour szerint Rómában is számolnak azzal, hogy a spanyol konfliktus rövidesen befejeződik és

OLASZORSZÁG megkezdheti a játékot Franciaország ellen.

10 NAPIG! Tavaszi olcsó vásár mélyen leszállított árak mellett

Ujdonságok!

HORBATZ-cégnél, I., Bul. Reg Ferdinand 6.

Belföldi és külföldi szövetek, kalapok, nyakkendők, ingek, harisnyák, stb.

Vihar a sakkvilágbajnokság körül

Capablanca: „Holtbiztos, hogy visszavennem tőle a világbajnokságot!”
Aliechin: „En határozom meg kivel állók ki sakkozni!” — Tartakover:
„Aliechin és Capablanca urak torzsalkodását már régen unja az egész sakkvilág”

Párisból írják: A párisi sakkvilágot a világbajnokság kérdése tartja izgalomban. Tudvalevőleg, hogy 1927-ben az orosz származású Aliechin, — ma, franciásan, Alekhine — elhódította a világbajnoki címet José-Raul Capablancától, Kuba bajnokától, aki viszont Emmanuel Daskertől, a nagynevű német matematikustól hódította el néhány esztendővel azelőtt a sakkvilágbajnoki címet. Aliechin egy ízben elvesztette a világbajnoki címet a holland Euweval szemben, de 1937-ben sikerült Euwet megvernie és így jelenleg ismét ő a világbajnok.

Aliechin és Euwe utolsó meccsét a Nemzetközi Sakkszövetség rendezte meg a világbajnoki versenyeké. A szövetség döntötte el azt is, hogy kinek van és kinek nincsen joga a világbajnokot versenyre hívni ki. Aliechin azonban szakított ezzel a szokással; szerinte a világbajnok szuverén joga meghatározni, hogy kivel áll ki sakkozni a bajnoki címért és a feltételeket is egyedül ő szabja meg! Emiatt legutóbbi parázs bojtárány is volt Capablanca és Aliechin között, miután Kuba bajnoka, — aki egyuttal a párisi kubai követség kereskedelmi attaséja is — mindenáron vissza szeretné hódítani Aliechintől a világbajnoki címet.

A MÉRGES CAPABLANCA

Érdekesnek tartottuk tehát kérdést intézni az érdekeltelekhez a sakkvilágbajnokság körül felmerült vitás kérdések dolgában. Don José-Raul Capablanca a párisi Hotel Regina-ban levő lakásán fogadott.

— A következőképpen áll a dolog, — mondotta Capablanca tudósítónknak. — Tavaly már úgy állott a helyzet, hogy az argentinai sakkszövetség, Roberto Grau volt argentinai sakkbajnok vezetése alatt megrendezi mérközésemet a világbajnoki címért. Felváltva játszottunk volna Buenos Airesben és Montevideóban, és én felajánlottam, hogy az egész bevétel a mérkőzés nyertesét illesse; a vesztes nekem semmit! Láthatja, mennyire biztos vagyok a győzelemben! . . .

— Aliechin az utolsó pillanatban nem fogadta el a feltételeket és kijelentette, hogy nem áll ki velem mérkőzésre. Nem tudom mire alapozza ezt az elutasító választ állítólag legutóbbi gyengébb versenyeredményeimre hivatkozik, de elfelejté, hogy hogy mind a semmeringi versenyen, mind pedig a holland A. V. R. O.-versenyen a lehető legkedvezőtlenebb körülmények között játszottam, tréning nélkül.

Itt megkérdem a kubai mestert, mi a véleménye a jelenlegi sakkmeisterek nivójáról?

— Aliechin kétségkívül egy klasszissal jobb valamennyi többi sakkozónál. A fiatal játékosok közül az észtországi Keres a legtehetségesebb, bár legutóbb megverték Oroszországban. Zseniális játékos, de még nem eléggé kiforrott, de hiszen még alig több huszesztendősnél. A magyar sakkokók közül Szabó igen tehetséges játékosnak látszik, de még nem lehet tudni, megéri-e valaha is a világbajnok ságra. De hiszen ő is még nagyon fiatal! . . .

A temperamentumos kubai játékos úrra Aliechinre tereli a beszédet, akire éktelenül haragszik.

Capablanca már fel is áll, kiset a hallból, beleül a hotel előtt álló nagy, amerikai kocsijába és elhajt, saját maga vezeti a kocsi, meg kell hagyni: bravurosan. A Régenke-kávéháza megy, ahol valaha Napoleon is sakkozott. De nem sakkozni fog, hanem — mérgeiben! — bridzsezni, délután megszóított partnereivel.

ALIECHIN NEM MÉRKÖZIK, NEM VITATKOZIK, NEM NYILATKOZIK

Aliechint a párisi Diadaliv közvetlen közelében, az igen előkelő Caissa-Sakk klubban sikerült megtalálnunk, ahol elsősorban a párisi orosz kolónia sakk-kedvelői adnak egymásnak találkát. A falon híres, sakkokokat ábrázoló metszetek, többek között Daumier híres rézkarca.

Aliechin lassan, fontoskodva beszél; nem hajlandó nyilatkozni!

— Véletlen szerencse, hogy itt talál! Holnap utazom Dél-Amerikába, ahol nagy sakkturné; abszolútok . . . Tekintse úgy, mintha már el is utaztam volna!

— Egyedül utazik Dél-Amerikába? Capablancát miért nem viszi magával? Hiszen a világbajnokság . . .

Legyint:

— Nix világbajnokság! Capablanca olyan kis legényektől is kikapott Hollandiában és a Semmeringenben hogy nincsen joga engem mérkőzésre hívni ki . . . Ha még Flohr vagy Keres akarna kiállni ellenem . . .

— Nem bizhatná a Nemzetközi Szövetségre a bajnoktól partner kijelölését? Az ön elődje, Euwe . . .

— Nekem nem imponálta sakkszövetség! A nemzetközi sakkvilág lelkiismeretéhez anélkülök. Ez az egyetlen fórum, amelyet elismerek. Egyelőre senkivel nem mérkőzöm a világbajnokságért, nem vitatkozom és — nem nyilatkozom.

A NYUGODT TARTAKOVER VÉLEMÉNYE A CAPABLANCA-ALIECHIN VITÁRÓL

Kövessük hát inkább a mérges Capablancát a Régenke-kávéháza, ahol a világ legjobb sakkozói találkoznak, ha történetesen Párisban vannak. Ca-

pablanca és bridzstársasága a sakkokók között ülnek; valamivel odább, diszkrétan, egy sarokban kóspasz, alacsony, szemüveges ur hajol a fekete-fehér kockás tábla fölé. Sok kibic állja körül: Tartakover doktor ma is egyike a világ legjobb sakkjátékosainak.

Szívesen áll rendelkezésemre.

— A nemzetközi sakkvilág joggal elvárhatná, hogy Capablanca revansot kapjon Aliechintől Capablanca 1936-ban holtversenyben az első és második helyet foglalta el a nottinghami versenyen; ugyanabban az esztendőben a moszkvai versenyen első helyen végzett.

— Jól tudom, hogy 1937-ben a Nemzetközi Sakkszövetség a cseh Flohrt jelölte ki Aliechin ellenfelül. De Cseh-Szlovákia felbomlásával a cseh szövetség egész helyzete megváltozott. Vissza érve a Capablanca-Aliechin-ügyre, igaz, hogy amikor Capablanca Laskertől szerezte meg a világbajnoki címet, ő sem akart utána revansmérkőzésre kiállni az agg német mesterrel . . . Viszont emberileg érthető, hogy az, aki nagynehezen elérte a világbajnokságot, nem siet aranytálcaán visszakinálni azt az elődjének!

Itt elmeséltem Tartakover doktornak, hogy milyen hangnemből nyilatkozott egymásról a volt és a jelenlegi világbajnok. Tartakover mosolyogva hallgatta elbeszélésemet, majd megjegyezte:

— Capablanca és Aliechin urak személya, személyeskedő torzsalkodásaik nem érdekelhetik a sakkvilágot. Bennünket ők csupán mint zseniális sakkokók érdekelnek. Mindkettőjük neve egy-egy korszakot jelöl meg a sakkokzás történelmében és mint sakkokók, — de csakis mint ilyenek — bizony érdemesek mély tiszteletünkre.

Ezzel a higgadt, kedves öreg Tartakover kezét nyugt feláll és visszasiet félbemaradt sakkjátszmájához a diszkrét, de a kibicék által mégis uryancsak látogatott sarokba . . .

Amerika közvéleménye a párba ellen

Newyorkból írják: Az amerikai közvéleményt szokatalan úgy foglalkoztatja. Amerikában már teljesen kiment a divatból a párba és a társadalom egyik osztályában sem szokásos becsületbeli ügyeket lovgagias uton elintézni. Az Egyesült Államok törvényei szigorú büntetéseket írnak elő a párbaokók ellen, de e törvény alkalmazására már hosszú évek óta nem került sor, mert maga a társadalom is elítéli a párbaok intézményét.

KÉT JÓBARAT

Eppen ezér; keltett általános feltűnést és megütközést

egy véres párba amely a napokban zajlott le a Maryland államban.

A blue-ringei egyetem két diákja lovgagias uton intézte el nézeteltérését, amey egy leány miatt keletkezett közöttük: A husz éves George Liss és a tizenkilenc éves James Deaton egy leány miatt kerültek elhatárába egymással.

Közös ideájuk ugyancsak a blue-ringei egyetem hallgatója volt és a két jóbarát között annyira elmélyesedett a viszony a leány kezéért; való versengés során, hogy James Deaton súlyosan megsértette vetélytársát. Az utóbbi párbaóra hívta ki a sértés miatt Deatont, aki a kihívás; elfogadta és a két diák az egyetem tornatermében kardpárbaokt vi-vott.

A kardpárbaok során James Deaton a mellén szúrt sebet szenvedett, és kórházba került a állítani. A heves összecsapás során George Liss is megsérült: karján, de az ő sértése könnyebb természetű.

Miután a párbaok egyik részt kórházba kellett szállítani a lovgagias ügy a hatóságok tudomására került és a súlyosan megsérült fiatal ember hálálotta, hogy kardpárbaokt vi-vott vetélytársával a véres párbaokról szóló tudósítást közölték a lapok is és a párbaok nyilvánosságára kerülésének meglepő viszhangja létezett. A lapok szerkesztőségei számára; kapták a leveleket az olvasóktól, akik

fellétek, óttalan tiltakoztak a párbaok intézménye- nek újból meghonosítása ellen.

A párbaok miatt valóságos társadalmi mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy a lovgagias eljárás; egyszer és mindenkorra kirekesztés az amerikai társadalmi élet formáiról közül.

NYILATKOZAT A PÁRBAOKRÓL

A mozgalom már olyan nagy arányokat öltött, hogy több politikus is csatlakozott a párbaokellenes akcióhoz és ezek megígérték, hogy a törvényhozásban követni fogják az amey is szigorú párbaokellenes törvények megszorgását.

A több naponta foglalkoznak a mozgalommal és közlik az újabb és újabb eseményeket. Egy közéleti férfi nyilatkozatában ezeket; mondotta a párbaoküggyel kapcsolatban:

— Amerika a kultúra és a civilizáció hazája tiltakozni kell tehát minden olyan jelenség ellen, amey az etikétsök terén visszaélést jelent.

A művelti amerikai elhatározás; magától a vérbosszú gonvéjáról,

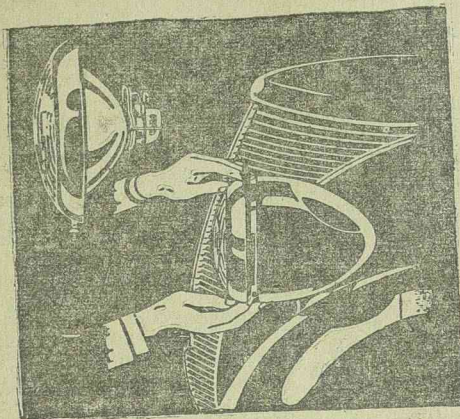
ha sérelem éri, ezt igyekeznek úgy reparálni, hogy azzal emeljen méltóságát, nem szabad győverve huzni a döntést. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy az ember nem lehet bíró saját személy; ugyeban sem. Örvendétes az amerikai közönség általános felháborodása a diákpárbaok miatt, ez a biztosítéka annak, hogy ilyen esetek nem ismétlődjenek.

A közönség azonnal tart, hogy az ügy; kórházban került visszater a párbaok dvtája és elsősorban azért követeli, hogy

a két résztvevő két évvel eltiltsék bíróság elől és szigorú büntetésre ítélték.

Az ügyvétség már meg is indította az eljárást a két diák ellen, akik valószínűleg súlyos büntetést fognak szenvedni a lovgagias ügy miatt.

NAGYOBB VILÁGOSSÁG

BOSCH fényszóró tükrökkel
keves pénzért.
utolérhetetlen teljesítmény!

Az eredeti amerikai tükrök behelyettesítése BOSCH fényszerősítő tükrökkel — amely munkálat pár perc alatt csekély költséggel végrehajtható — jelentékenyen emeli fényszórójának világító erejét. Ez az átszerelés nagy mértékben lecsökkenti az éjszakai utazás veszélyeit. A BOSCH fényszóró erős-de nem vakító-fényt ad. Kérje az Ön kocsija számára megfelelő tükröt.

LEONIDA & Co. és fiókjai-nál és az ország összes szaküzletében

Suciú-per tárgyalása

Suciú erősebb volt a főpolgármesternél és a prefektusnál, — vallotta tegnap az egyik tanu

A Suciú-per tegnapi tárgyalásán folytatták Bonea mérnök kihallgatását. Ramneantiu dr. ügyvéd, Janculescu mérnök védője az állítólagos veszélyeztetés ügyére vonatkozólag tett fel kérdéseket a tanúnak.

Ramneantiu dr.: Láttá ön a táskát a pénzszel?

Tanu: Nem láttam.
Azután az iránt érdeklődött Ramneantiu dr., hogy a gyapjuipari terület parcellázására vonatkozólag milyen tanácsokat adott Bonea mérnök Janculescu mérnöknek és mi volt ezért a honorárium?

Tanu: Technikai tanácsokat adtam és ezért háromezer leit kértem. — A tanu ezután kijelentette, hogy a honoráriummal kapcsolatban pereskedés is támadt.

Moldovan dr.: Amikor a tanácsokat adta, ismerte a Gyapjuipari és város közötti jogviszonyt a területre vonatkozólag?

Tanu: Nem ismertem.
Ramneantiu dr. újból a Bonea mérnök által adott technikai tanácsokkal kapcsolatos pereskedésre vonatkozólag tett fel kérdéseket.

Elnök: Mi összefüggés van azon per és ezen per között?

Ramneantiu dr.: Mert más megvilágításba helyezheti a tanu vallomását.

Fenesan főügyész: Akkor talán kérdezzük meg Suciútól is, hogy a román katedrális építkezésével kapcsolatban miért vett fel egyszer hetvenháromezer leit, máskor meg nyolcvanezer leit?

Suciú volt főmérnök kijelentette, hogy az építkezés ellenőrzésére alakult bizottság tagja volt és az ellenőrzésért vette fel a bizottság az összeget.

Fenesan főügyész: A városi főmérnökre vonatkozó szabályrendelet egyik szakasza megtiltotta a főmérnöknek, hogy magánmunkát vállaljon.

Suciú: A szabályrendeletnek ezt a szakaszát még Horsea főmérnök perrel támadta meg és a pert meg is nyerte. Ezenkívül

más az építkezés és más az építkezés ellenőrzése.

Fenesan főügyész: Hol tanulta Suciú ur az urbanisztikát és mikor avatta be ebbe a tudományba Jotcut?

Suciú:
A budapesti műegyetemen kötelező tantárgy volt az építészmérnöki karon.

Fenesan főügyész: Jotcu mikor tanulta ezt a tudományt, hogy ezért mérnökök fölé helyezték a mérnökségen?

Suciú: En nem tanítottam. — Suciú ezután azt magyarázta, hogy Jotcu nem volt fölébe helyezve a mérnököknek, csupán a mérnökök által készített jelentéseket összpontosította és azokat kivonatolva előkészítette a városi tanácsülésre.

— Most látom csak — folytatta Suciú —, hogy alantasaim, akiket az én bejegyzéseimmel neveztek ki állásukba és akiket mindig támogatam, mennyire haragszanak rám. Nem

vagyok bünnös abban, hogy mindenki reám haragszik, mert sokat dolgoztam.

Fenesan főügyész: Miért nem intézte a gyapjuipari kerület parcellázását a városi mérnökség geodeziai hivatala?

Suciú: Az erre vonatkozó jelentés ott készült.

Fenesan főügyész: De a kapcsolatos egyik tervrajz nem volt ennél a hivatalnál. Ezenkívül hogyan lehet, hogy az egyik városi határozatból törölték a városra nézve fontos függelékét?

Elnök:
Sok misztérium volt ebben az ügyben.
Suciú: Nem tudom ki írta és ki törölte.
Bonea mérnök ezután kijelentette, hogy reá vonatkozólag semmiféle szabályrendelet sem intézkedik arról, hogy magánmunkát nem vállalhat. Tehát

joga volt technikai tanácsokat adni és ezért különben is csak háromezer leit kapott és nem százhatvanezer leit.

Fenesan főügyész: Tud arról a tanu, hogy Suciú tagja volt, vagy most is tagja a Gyapjuipari igazgatóságának?

Tanu: Igen, hallottam róla.

Elnök: Vegyük be ezt a jegyzőkönyvbe? Fenesan főügyész: Kérem ezt, mert ez más megvilágításba helyezheti az egész parcellázási ügyet.

Nicorescu dr.: A kihallgatás során bizonyos kimutatásokról is szó volt, amelyek kárt jelentettek volna a városnak. Miért nem tett jelentést a tanu erről feleltesének?

Tanu: Egyrészt Suciú volt a mérnökségnél a teljhatalmu főnök, másrészt nem volt kinek jelenteni. Ugy láttam, hogy

Suciú erősebb volt a polgármesternél, de még a prefektusnál is, mert azok jöttek hozzá és nem ő ment hozzájuk.

Nicolau védő: A tanu talán Coman informátora volt azzal a megbizatással, hogy Suciú ténykedését felülvizsgálja?

Tanu: Nem voltam soha informátor és sohasem tettem bizalmas jelentést Coman főpolgármesternek.

Ramneantiu dr.: Volt-e politikai vitája Suciúval?

Tanu: Igen, azt kérdezte tőlem, hogy gárdista vagyok-e, mire azt válaszoltam, hogy semmiféle politikai pártiak nem vagyok a tagja.

Ezzel Bonea mérnök kihallgatását befejezték.

Polen János városi mérnök kihallgatására került ezután a sor, aki főleg szakkérdésekre vonatkozólag tett vallomást.

Nagy érdeklődést keltett Crismariu Vichentie volt mosznai községi bíró kihallgatása. Crismariu két éven át mint szellemi szükségmunkás a városi útépitési munkáknál működött, mint „titkos ellenőr”.

Elnök: Hogyan végezhette el a községi bírói teendőit, ha egész napon át Temesvár város szolgálatában fejtett ki tevékenységet?

Crismariu:

A községben nem volt semmi dolgom. Ez a kijelentés általános derűtlenséget keltett. Crismariu, aki láthatólag zavarban volt, erre hozzátette:

— A munkát a községben rendszerint este végeztem, mert a falusi emberek nappal úgyis a földeken dolgoznak.

Elnök: Előzetesen azt mondta, hogy délután is dolgozott a községházán, hogyan dolgozott akkor a városban is?

Crismariu: A városban ellenőriztem a munkákat és utána délután három-négy óra tájban haza mentem.

Elnök: Kinél jelentkezett a munka megkezdésekor?

Crismariu: Giugea úrnál, vagy Suciú főmérnök úrnál.

Elnök: Milyen jelentéseket tett fellebbvalóinak?

Crismariu:

Hogy a kövek messze fektettek a munkahelytől, hogy a munkások sétáltak és hasonlók.

Elnök: Jelentéseit írásban is előterjesztette?

Crismariu: 1931. év óta nem. Azt mondták, hogy csak messziről figyeljem a munkásokat, hogyan dolgoznak.

Elnök: Ki alkalmazta a városnál?

Crismariu: Meg kell mondanom, hogy nem mint pártember kerestem fel Coman akkori főpolgármestert, hanem azt mondtam neki, hogy

csak kell akadémia számomra is valami kereseti lehetőségnek.

Elnök: Mi a foglalkozása most?

Crismariu: Semmi. Utánanézek földjeimnek.

Elnök: Miért nem maradt meg akkor is földjei mellett?

Crismariu: Az akkori bírók...

Elnök:
...nem dolgoztak semmit Ezt már mondtotta.

A DELUTANI TÁRGYALÁS

A delutáni tárgyaláson folytatták Crismariu kihallgatását. Moldovan dr. az iránt érdeklődött, hogy Suciú földjén dolgoztak-e városi alkalmazottak, mire Crismariu ezt válaszolta:

— Nem tudom pontosan megmondani, hogy dolgoztak-e. Ha dolgoztak, akkor azokat én fizettem.

Moldovan:
Tudta-e, hogy mint községi bíró, más helyeségen mint közalkalmazott nem vállalhattott volna munkát?

Crismariu: Nem tudtam.

Moldovan dr.: Mi volt a hivatalos munkaideje a városnál?

Crismariu: Reggel félnyolctól délután három-négy óráig ellenőriztem a munkásokat.

Moldovan dr.: A tanu azt mondta, hogy nem politikai érdemeiért, hanem háborús érdemeire hivatkozva, kapott munkát a városnál.

Ha ilyen érdemei vannak, miért nem kér most is munkát a várostól?

Crismariu: Lehet, hogy most is adnának munkát.

Crismariu után Konstantinovits János városi főszámvevő tett tanuvallomást, amelyben a városi számvevőség hatáskörébe és munkájára vonatkozó kérdésekre adott választ.

A tárgyalást szombaton folytatják.

Egy amerikai magyar husiparos regénye

Szerelmem, válás, házasság, üzlet részvénypakett, csőd és bűnyű

Gyuláról írják: 1932 őszén érkezett meg Amerikából Kiss Mihály öreg magyar husiparos. Győről vándorolt ki Amerikába, a Michigan állambeli Detroitban telepedett le, a „Ford Motor Co.” világhírű telepének tőzsmozsátságában. Ő látta el hussal, zsírral, szalonnával Ford munkás-hadseregét. Később valami birtokháborítási perbe keveredett Fordékkal és százezer dolláros kártérítési pert indított az autókirály ellen. Itéletre nem került sor, mert Kiss Mihály 1932 májusában egyezséget kötött a Ford-gyárral. Kártérítésének teljes kiegyenlítése fejében 15.000 dollárt kapott.

Az egyezség nagyon sovány volt, mert Kiss Mihálynak a költséges pereskedés lefolytatására többzben kölcsönt kellett felvennie detroiti honfitársaival. Így kapott erre a célra Hamborsky H. Aladártól 2250 dollárt, Laczó Józseftől 600 dollárt, Szöllősi Kálmántól 2200 dollárt és Kodor Mihálytól 900 dollárt. A felvett kölcsönök tehát csaknem felemésztették az egész egyezségét.

Kiss Mihály radikálisan oldotta meg ezt a pénzügyi problémát. Senkinek sem fizetett, hanem Sarolta leányával és a Fordék tizenöt ezer dollárjával átvitorlázott régi hazájába. Velük együtt vándorolt haza Prattinger Ferenc detroiti magyar újságíró is, aki Aradról vándorolt ki Amerikába. Kissék Győrbe akartak menni, de Prattinger hívó szavára eljöttek ők is Gyulára.

A hazatért amerikaiak nagy elvenséget vittek az egyhangú gyulai életbe. Nem sokára mindenki ismerte az öreg amerikai hatalmas piros turaautóját.

A piros autó gyakran járta Gyula és Budapest között az országutat

és vitte egyik szórakozásból a másikba a jókedvű amerikaiakat. Hamarosan híre kerekedett annak is, hogy Prattinger Ferenc vőlegénye lett Kiss Saroltának. Ugyanakkor Kiss Mihály 1932. végén megvásárolta a bukófélsben levő gyulai Kultura rt. részvénytöbbségét s ezzel együtt tulajdonosa lett egy nyomdának, könyvkereskedésnek és a Békésmegyei Hírlap napilapnak.

A lapnak most Prattinger Ferenc lett a szerkesztője, míg a részvénytársaság vezetését Kiss Sarolta vette át, akinek az öreg átadta a megvásárolt Kultura-részvényeket. Így folyt a dolgok 1933. tavaszáig. Ekkor Prattinger megbetegedett és szanatóriumba vonult. Mialatt a beteg vőlegény a szanatóriumban üdült, minden megváltozott a Kultura körül. Prattinger nevét leették az újságról és Kiss Saroltát került a helyébe. Mire pedig kikerült a szanatóriumból, megtudta, hogy volt jegyese Benkő István kórházi gondnoknak lett a menyasszonya.

Benkő nős ember volt. Hogy Kiss Saroltát nőül vehesse, előbb el kellett válnia feleségétől, Bajza Lenkétől. Ez a lehető legrövidebb idő alatt meg is történt. Kiss Saroltából Benkő Istvánné lett. Benkő elvált felesége pedig megkapta fájdalomdíjat a Kultura rt. részvénypakettjéért és amikor az új Benkőné, mint újdonsült feleség bevonult a gyulai közkórház lakásába, ugyanakkor lekerült neve a „Békésmegyei Hírlap”-ról.

Aki elődje volt a házaselet terén, az lett az elárvult Kultura részvénytársaságnál az utód.

Bajza Lenke, a volt Benkő Istvánné lett a Békésmegyei Hírlap felelős szerkesztője.

Prattinger Ferenc, a volt vőlegény és szerkesztő bosszút forralt. Leült Amerikából hozott írógépe mellé és

értesítette Kiss Mihályt amerikai hitelezőit. Ennek nyomán személyesen megjelent Gyulán dr. Földi Károly, a detroiti „Magyar Újság” szerkesztője s mint Hamborsky H. Aladár tehatalmu megbízottja, megtette a bünvádi feljelentést Kiss Mihály ellen. Feljelentéséhez később egy másik hitelező, Laczó József detroiti lakos is csatlakozott. Így indult meg a bünvádi eljárás Kiss Mihály és Kiss Sarolta ellen. A feljelentés szerint Kiss Mihály hitelsértést követett el azzal, hogy a Fordtól kapott kártérítési összeget elvonta eredeti rendeltetésétől és részvényeket vásárolt rajta, melyeket jogosulatlanul leányának ajándékozott, ilymódon elvonván a kielégítési alapot hitelezőitől, akik azzal a feltétellel adtak neki pénzt kölcsön, hogy azt a Fordtól befolyó pénzből fogja visszafizetni.

Miközben a bonyolult bünvádi eljárás lassan haladt a maga útján, az avatlan kezekbe került Kultura rt.

teljesen tönkrement,

a vállalat csődbe jutott és koldus lett az amerikai Kiss Mihályból is. Leányával is, Bajza Lenkével is meghasonlott, mindenki cserben hagyta a tehetetlen öregembert, aki a legnagyobb néltü-lözések közt, éhezve tengődött, míg végre Amerikában élő fia segítségével visszahajózott Amerikába. Detroitba vándorolt vissza balsikerei után Prattinger Ferenc is, Benkő István pedig, akit hamarosan nyugdíjba küldtek, feleségével együtt elköltözött Gyuláról.

Szertefoszlott a változatokban gazdag amerikai regény. Szereplői eltűntek és nem maradt meg belőle más, mint a Kultura csődjé és a bonyolult hitelsértési per, melyben ennyi viszontagság után, most végre, hat esztendő elteltével tüzték ki a főtárgyalást a gyulai törvénytörvények. De a tárgyalást nem lehetett megtartani, mert Kiss Mihály nem jött el Amerikából, Sarolta leánya pedig, akit felbujtással vádolt az ügyesség, fátöratot küldött Budapestre, melyben bejelen-

A gyermek mint torgalmi akadály

A gyermek szeretetének kultusza a legnemesebb érzésekből fakad és rossz ember az, aki a gyermeket nem szereti. Én szívből szeretem az apró emberpalántákat, akiket méltán megillet minden becézés, babusgatás, cirógatás, hiszen végeredményben az a szüntelen harc, amely emberek, országok, világörsegek között folyik, a jövődöntő, a jövő nemzedékért — a gyermekért folyik. És különösen szeretemélőők ezek a világoskébbe, vagy halvány rózsaszínbe stílizált apróságok, amikor ott rugdalóznak egy miniatűr batárnak nevezhető modern gyermekkosci alján, amely ideális gyermekjarmú kényelmes hancurozási területet biztosít akár hármas ikreknek is. A régi világ szerény tipusának, a nagykerékű, keskeny felépítésű, egyszerű gyermekkoscinak a helyét apró, fűrge gumikerekeken járó tágas gyermekszobák foglalják el. A pajkos kis aranyocskó vagy elbujhatik ezekben a fényesen lakkozott külsejű hintókban, hogy ember legyen az anyuka, ha úgy első tekintetre megtalálja drága magzatját a gyermekkosci lágy ölében a sok takaró, párna, fodor, függöny, biztonsági öv, ítétek, labda és egyéb berendezési holmi között. Ez mind nem baj, mert a kis gyermeknek kényelmes fekvés, levegő, szabad mozgási lehetőség kell és manap a gondos mamák direkt keresik azokat a koscsikat, amelyekben a kis bentlakó akár felállhat és még a fejébubja sem látszik ki.

A modern technika, kényelem és higiénia dícséretére konstruált eme gyermekszállítási tankok azonban bajt, olykor komoly bajt akkor jelentenek, amikor a fiatal, bájos mamák, vagy kacéran kedves nőrszók ezeket a méter szélességű gyermekkoscsikat a legforgalmasabb utcáknak a gyalogjáróin tologatják maguk előtt és ilyenkor a legtermészetesebbnek találják azt, hogy a jövő reményének rugókon szélesre terpeszkedő szalonkoscsijai elől mindenki emberfia térjen ki. Két nap előtt a szűk Alba-uccában egy ilyen gyermekfuvarozási monstrum elől úgy kellett elbógniznom, hogy az amugy is keskeny járdáról leszorulva, kicsi hízja, a robozó villamos alá kerültem. A gyermek iránti szeretetem engem áldozatra is lelkesít, de nem szeret-

A levegőt nyelő emberek...

Borzalmas kellemetlenséget idéz elő majd nem minden tizedik embernel egy ideges erede-tű, úgynevezett aerophagia, túlsok levegőt nyelő embertípus. Ezen kellemetlenség abból áll, hogy a gyomor és bél meglennek levegővel és borzasztó felfúvódást és feszültséget idéz elő a gyomor- és bélrendszerben, sőt a rekeszizmokat is annyira feltolja, hogy nehéz légzés áll elő és a szívre is kellemetlen érzést, nyomást gyakorol. A beteg enni nem bír és ha eszik, azonnal hányingere van, szédül, fejnemőmást érez, valósággal elkeseríti saját és hozzátartozói életét.

A világhírű amerikai GASTRO-D. megsziinteti ezeket az ideges és a gyomorra visszavethető zavarokat és így gyógyíthatatlannak hitt fenti esetekben is rendkívüli hatásokat értek el vele.

Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

tette, hogy nem jöhet Gyulára, mert nagybeteg férje utolsó óráit éli az Új Szent János kórházban. A beidézett tanuk közül is többen elhaltak az évek folyamán. A bíróság tehát elnapolta a főtárgyalást.

ném az életemet feláldozni — a gyermekkosciért. Lássák be a boldog mamák, hogy azt a barátát még sem kell éppen a szűk Belvaros legélénkebb forgalmu uccán tologatni a járdán, hanem keressék fel azokat az utakat, parkokat, az egyes városrészek közötti sétányokat, ahol nem jelent komoly forgalmi akadályt, olykor határozott életveszedelmet az ilyen drága csöppsegeket utaztató harci kosci. Szentanuja voltam, amikor két mama egymással szembejött, megállott egy kis tereferere, a két bébihintó egymás előtt lefékezett a járdán, a kicsik nagy szemekkel néztek egymást, a nagyok, a kenyér után rohanók pedig kíméletlenül lesodródtak a kosciutra és a forgalom megakadt. Hát ez talán még sincs rendjén, különösen így tavasz küszöbén nem, a mikor a napsugár kicsalja majd a gyermekkoscsikat, akár az erdei ibolyát; csakhogy ez szerényebb. A forgalmi akadály veszedelmének növekedésére kell tehát elkészülnünk, de ha van közlekedési rend, amely a koscsik, autók, kerékpárok, szóval valamennyi jármű rendjét meghatározza az utstesen, akkor meg lehetne rendszabályozni a gyermekbatárokat is — gyalogjárón. Vannak uccák, amelyekben koscsiknak, autóknak szigoru büntetés terhe alatt tilos járni, mert veszedelmesen keskeny az amugy is sovány járdák közötti kosciút, de viszont ugyanakkor ezen a szalagszerű gyalogjárón a gyermekszállító dre-adnoughtok kényelmesen találkozhatnak, előkelően és fölényesen, akár hajók a tengeren...

En nem akarom a drága, nevető arcú kis bábákat elriasztani az uccáról, a legszebb, a legfrissebb színfoltjától megfosztani az uccát, de ha nekem nem szabad srégen átmenni a színház előtt, mert zavarom az autók útját és ezért felir a rendőr, akkor ne legyen szabad a gyermekkoscsiknak sem ott korzóni naphosszat, ahol a szűk uccákra és keskeny járdákra való tekintettel a felnőttek is alig, hogy kikerülhetik egvmást. Mert ha engem egyszer egy autó, vagy villamos elgázol, amiért leszorultam a járdáról és elkapja a karomat, akkor én nem fogom többé szeretni a gyerekeket — pedig ezt nem akarnám.

(Gogo.)

KULTURPALOTA

Kedden, március 14-én, este 9 órakor

A Zenobarátok Társaságának nagy zenekari hangversenye

Vezényel: PAUCK FRIGYES

MŰSOR:

Wagner: Rienzi, nyitány

Dvorak: Új világ, szimfónia

Mozart: Symphonie Concertante

hegedű- és brácsára

Schubert: Rosamunde

Szólisták:

Suciú János (hegedű), Brandeisz (brácsa)

Jegyek 20—120 leies árban a színházi pénztárnál

Amerika idegei

Ia a mi újságaink olyan sokat foglalkoznak Revelt elnök pesszimista nyilatkozataival és Ameri fegyverkezési lázával, akkor el tudom képzelni, men nagy izgalmat kell közönségében az amerikai rő.

Nincsen még egy ország a világon, mely annyiféle a háborútól, mint az Egyesült Államok. Nem számom ezzel azt mondani, hogy az amerikai gyáva; éppen ellenkezőleg, — pénzét és vérét készséggel állítja fel, — ha muszáj. Azonban terveibe sehogyszem tudja beleilleszteni a háborút, ez neki borzasztóan alkalmatlan volna, mert zavarná a gazdasági kibontakozás nehéz munkájában, éppen akkor, mikor jólétének fenntartása a legnagyobb nehézségekbe ütközik. Az amerikaiak többet tanultak a világháborúból, mint bárki más. Nem az a százezer emberélet izgatta őket, amelyet elvesztettek. Az egész világ együttvéve nem kerest, annyit a háborun, mint Amerika, de a nyereség pár év alatt elfogyott s a háboru nyomában keletkezett gazdasági válság nem akar enyhülni. . . . A gyári munkás a háboru alatt tizeddolláros selyemingben járt, ma pedig rongybán. A közegélyben részesülők száma harmincmillió. . . . És mi lesz még ezután?! Még egy háboru? Akkor vége lesz Amerikának.

Ha erről van szó, az amerikai ideges. Bizonyos, hogy egyszer bajuk lesz a japánokkal, hiszen nagyobb közöttük az ellenszenv, mint a franciák és németek között, de háborura talán csak ötven, vagy száz év múlva kerül sor. Ellenben tapasztaltam, hogy mikor az amerikai mozi vásznán mexikói csapatok felvonulását láttuk, az amerikaiak idegessége közel járt a hisztériához. Hiszen kétségtelen, hogy a tizenötmillió. Mexikó nem győzhetne a százharmincmillió. Egyesült Államokkal szemben, — de azok a sötétbarnaképi, félig indián, félig néger mexikói katonák valóságos vadembereknek látszanak és bizonyos, hogy háboru esetén gorombák és durvák lennének. . . .

Minden amerikai nagyon örülne neki, ha az Atlanti óceán és a Csendes óceán helyén lángtenger volna, melyen se európai, se ázsiai nem tudna átkelni. Az öt-tizenötezer kilométer távolság mást jelentett Washington idejében, amióta nemzeti hagyományává lett, hogy más világrészek ügyeibe nem kell beavatkozni és mást jelent ma, amikor a repülőtechnika megszüntette a távolságokat. Amerika, gyakorlatilag tekintve, ma védtelen és helyzete reménytelen, ha nem lép rá a szövetségkeresés kockázatos útjára.

Lássuk, mi a helyzet?

Bár egy komoly katonai szaklap számítása szerint a világ összes államai évenként milliárdokat költenek kémkedésre, — két dolgot nem tudunk.

1. Nem ismerjük a legújabb mérges gázokat, melyekelő esetleges ellenfeleink rendelkeznek.

2. Nem ismerjük egymás harci repülőinek teljesítőképeségét.

Most csak az utóbbról beszéljünk. Minden nagyhatalom rendelkezik olyan bombavetővel, mely óránként legalább háromszáz mérföldet repül. Ez annyi, mint negyszáznegyvenkilenc kilométer óránként.

Ha elővesszük a térképet, azt látjuk, hogy egy Tokióból induló repülőgépj indulása után tizenhat órával már bombázhatja az Egyesült Államok egyik nyugati nagyvárosát, Seattlet.

Ha egy repülőgép Berlinből indul el, tizenhárom óra harminc perc múlva bombázhatja Newyorkot.

Ez már maga is rémes dolog, de gondoljuk el, hogy ennek a számításnak háromszáz mérföldes sebesség az alapja és felette valószínű, hogy mindegyik nagyhatalomnak van már gyorsabb repülőgépe is, melyről azonban nem tudunk semmi bizonyosat. . . . Amerikai szakértők szerint az amerikai aviatika legkésőbb öt év múlva el fogja érni az óránként ezer mérföldes (ezerhatszázkilenc kilométeres) sebességet, amikor is a német bombavető négy és fél óra alatt Berlinből Newyorkba repül.

Erdekes, hogy míg Tokióból tizenhat óra kell a bombavetőnek Amerikáig, egy moszkvai repülőgép útja csak hetvenöt perccel lenne hosszabb, mert a moszkva-seattlei utvonallal közelebb van az Északi sarkhoz.

Láttam egy térképet, melyen pontosan ki vannak rajzolva a lehetséges légi támadások útjai.

Washington Párisból 12 óra, Romából 14 óra 45 perc, Gibraltárból 13 óra 45 perc, az Azori szigetektől 8 óra 45 perc és Afrikából, Portugál Guieából 15 óra alatt lehet elérni.

Neworleans Rio de Janeiroból 16 óra, Buenos Airesből pedig 16 óra 30 perc alatt támadható.

Mexico Cityből Denverbe 4 óra 45 perc alatt érne el a bombavető.

Los Angeles Chiléből és Ausztráliából várható támadást: az ut Valparaisóból 13 óra, Melbourneból 26 óra 30 perc.

San Francisco Samoából 16 óra, Honoluluól

Elsőizben foglalt állást külföldi bíróság a német árjásítás joghatályával szemben

A kártérítés nélküli kisajátítás ellentétben áll a német törvénnyel is — mondta ki a svájci felsőbíróság

A rendelkezési jognak azok a messzemenő korlátozásai amelyek a németországi ügyvezetett árjásítási intézkedésekkel összefüggnek, a dolog természeténél fogva kihatóttak az egyes érintett cégek külföldön levő vagyontárgyaira is. Ilyen módon a svájci bíróságnak is alkalma nyílt állást foglalni abban a kérdésben, vajjon a szóbanlevő intézkedések joghatályosak-e Svájcban.

kiterjeszthető-e Németországban árjásított cégek svájci területen levő követeléseire?

A felvetett kérdéssel szemben a svájci bíróság elutasító álláspontra helyezkedett.

A per tárgyává tett tényállás — zürichi híradás szerint — a következő: Dr. T., egy bécsi magánbankház egyedüli tulajdonosa, akinek bankházát az Ausztriára alkalmazott német árjatórvény alapján a múlt év április 13-án hatóság megbízott kezelése alá helyezték, ezidőszent Zürichben él. A hatóság biztos azzal az ígérennyel lépett fel, hogy a bécsi bankház zürichi pénztintézetknél levő két követelését, amelyek közül az egyik 20.000, a másik 7502 svájci frankról szól, neki szolgáltatassák ki. Mivel dr. T., mint a bankház tulajdonosa, nyomban óvat emelt követelésének kiszolgáltatása ellen, a két követelés bírói lététbe került, a bécsi hatósági biztos pedig

per indított a zürichi kerületi bíróságon igényének érvényesítésére.

A kerületi bíróság első fokon elutasította a keresetét mégpedig azzal a megokolással, hogy közjogi természetű intézkedések a magánjog terén nem érvényesíthetők. Fellebbezés folytán az ügy a felsőbíróság elé került, amely most már jogerősen ugyancsak elutasító ítéletet hozott, azonban egészen más megokolással.

A felsőbíróság ugyanis megállapította, hogy az adott esetben a tulajdonnal való rendelkezéjogának a német intézkedés által előidézett korlátozásáról van szó, ez pedig

annak az országnak törvényei alá tartozik, ahol a per tárgyává tett vagyontárgy ezidőszent v n.

Nem vitás tehát, hogy egyedül a svájci törvények lehetnek irányadók a per tárgyává tett követelések sorsa tekintetében, a svájci jog pedig nem ismer olyan jogszabályt, amely kimondaná, hogy a tulajdonos rendelkezését korlátozó külföldi intézkedés Svájc területén is alkalmazható volna. A svájci törvények és a svájci jogi felfogás szerint tehát — folytatja a zürichi felsőbíróság ítéletének megokolása —

dr. T. rendelkezési joga Svájcban lévő saját tulajdona felett éppen olyan korlátlan, mint hogyha a bécsi bankházban nem álltak volna be hatóságilag biztost.

Ennél is továbbmegy a felsőbíróság, amikor kimondja, hogy a keresetet abból az okból is el kell utasítani, mert ellenkezik a svájci közrend — „ordre public” — elveivel. A megokolásnak ez a része érdekes módon német jogszabályokra hivatkozik, amelyek ugyancsak kizárják külföldi törvények, vagy jogszabályok alkalmazását abban az esetben, hogyha azok ellentétben állnak a német törvényalkotás céljával.

Ezért kellett vizsgálat tárgyává tenni azt a kérdést is, vajjon a szóbanlevő bécsi államintézkedés nem ütközik-e a svájci közrendbe, vagy a svájci erkölcsi felfogásba. Mivel az Ausztriában alkalmazott rendszabály kártérítés nélküli kisajátítást von maga után, ami tulajdonképpen ellentétben áll az eredeti német törvényekkel is, a felsőbb bíróság erre való tekintettel sem adhatott igazat a felperes hatósági biztosnak.

Ellenben elfogadta a felsőbíróság a volt bécsi bankárnak azt az érvelését, hogy Svájc nem nyújt jogsegélyt külföldi fiskális intézkedések végrehajtásához olyan esetekben sem, amelyekben csupán felvilágosítás adásáról van szó. Még kevésbé lehet tehát ilyen címen Svájcban levő követeléseket kiszolgáltatni.

(ha ezt előbb elfoglalná az ellenség) 8 óra 30 perc, Hongkongból 23 óra, Manilából pedig 26 óra 30 perc alatt várható bombákat.

Ma, amikor a hadseregek a hárommérföldes sebességgel számolnak, az Egyesült Államok egyelőre nem várnak támadást az óceánon túlról, sem Európából, sem Ázsiából, mert a leghosszabb idő, ameddig egy bombavető leszállás nélkül dolgozhatik 16 óra 36 perc. — tehát az európai vagy ázsiai támadó bombázhatná ugyan Amerikát, de vissza már nem térhetne. A támadóra nézve az ilyen vállalkozás egyértelmű lenne az öngyilkossággal.

Más azonban a helyzet a Közép- vagy Dél-Amerikából várható támadás ügyében. Az amerikaiak nagyon is tájékozva vannak arról, hogy mekkora az olasz, német és japáni befolyás Mexikóban. Kolumbiában, Salvadorban és Ekvádorban és az amerikai

hadvezetés számol azzal a lehetőséggel, hogy valamelyik ázsiai vagy európai hatalom Közép-Amerikából indulhat támadásra az Egyesült Államok ellen.

Johnson hadügyi államtitkár szerint az Egyesült Államoknak kilencezer olyan repülőgépre van szüksége, melynek gyorsasága háromszáz mérföld. A már meglévő harci gépek számát háromezzerre becsülik.

Egyidejűleg erősen szaporítják a flottát is, mert számolni kell azzal is, hogy a támadó nem az európai, vagy ázsiai kontinensről, hanem egy repülőgép-nyahajóról indul; az ellen pedig, hogy ilyen hajók megközelítsék Amerikát, csak nagyobb flottával lehet védekezni.

Ezek után Amerika idegessége, azt hiszem, értetető.

SCALA!

MA

Csütörtöktől kezdődőleg a szezon legszebb filmje kerül bemutatásra, spanyol milió, spanyol zene

Az andaluziai

éjszakák

Imperio Argentina világhírű énekesnővel

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

23-10 és este 9 óra után 23-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A béke tábornoka

Németország legöregebb katonája Eugen von Kuchenhach hadosztályparancsnok. Habár már régen jól megérdemelt nyugdíjba ment, mégis jelentkezett a hadgyakorlatokra. Ugy vélte, hogy a hadtápnál még mindig hasznát vehetik a gyakorlatának és tudásának. Ezt a venerabilis derék katonát a multkoriban nagyon megbántotta egy újságíró. Azt írta róla a lapjában, hogy „muzeumi darab”. Von Kuchenhach tábornok erre azonnal elküldte segédeit a tisztetlen szerkesztőhöz. Párba jara azonban nem került a sor, sőt Hitler rendeletére a tapintatlan embert azonnal kizárták a pártból. Az öreg urat ezen összetűzés alkalmából most meginterjúvolták és ő nagyon érdekes békebarát-nyilatkozatot adott.

— En már hetvenben is részt vettem Mars la Toursban a franciák elleni ütközetben, majd nyolcvan éves koromban szerepet vállaltam a világháborúban is, — mesélte a tábornok. Nem félek tehát a háborútól. De azért mégsem szerettem volna harmadszor is a franciák ellen menni. Minden háború közül a Franciaország és Németország közötti viszály a legfelelősebb, mert sohasem hozhat megoldást. En tehát megkértem a Führert, hogy ne indítson háborút Franciaország ellen.

Igy nyilatkozik a százéves tábornok, aki, ha megtámadják, még most is kemény legény a talpán, de azért mégis ellenzi, hogy a népek vére feleslegesen folyjék.

— **IDŐJÁRAS:** Felhősödés és a hőmérséklet csökkenése várható.

— **CALINESCU MINISZTERELNÖK LETETTE AZ ESKÜT.** Bucurestiből jelentik: Az udvarmesteri hivatal közleménye szerint március 7-én, délelőtt 11 órakor Calinescu Armand miniszterelnök, belügyminiszter és ideiglenes nemzetvédelmi miniszter, letette az esküt **Öfelsége, II. Carol király kezeibe.**

— **MÁRCIUS 13-RA ÖSSZEHÍVTÁK A SZENT SZINÓDUST.** Bucurestiből jelentik: Szerdán írta alá Öfelsége a királyi rendeletet, amellyel március 13-ára egybehívták a Szent Szinódus gyűlését.

— **A FRANCIA KERESKEDELMI MINISZTER BUCURESTIBE LÁTOGAT.** Bucurestiből jelentik: Gentin francia kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy a közeljövőben Romániába látogat. A francia miniszter minden valószínűség szerint Newyorkból visszajövet — ahol a világkiállításra a francia pavillont avatja fel — jön Bucurestibe és pedig előreláthatólag június hónapban.

— **APRILIS 5-ÉN VALASZT FRANCIAORSZÁG ÚJ ELNÖKÖT.** Párisból jelentik: Hivatalos helyen megerősített azt a hírt, hogy a nemzetgyűlést valószínűleg április 5-ére hívják egybe, hogy megválasszák Franciaország új köztársasági elnökét.

— **A BALTI-TENGERRI—FEKETE-TENGERRI CSATORNA TERVE NAGY ÉRDEKLŐDÉST KÉLT MINDENÜTT.** Bucurestiből jelentik: A külföldi sajtó nagy figyelemmel foglalkozik azzal a Varsóban felmerült tervvel, amely szerint a Balti-tengert a Fekete-tengerrel csatorna útján kötnék össze. Hangsúlyozzák, hogy a csatorna megépítése hatalmas jelentőséggel bír gazdasági vonatkozásban, mert új utat nyit meg az észak-európai államok és a közeli államok között. A vonatkozó megállapodás értékesítése után a román és lengyel szakemberek értekezletet fognak tartani, hogy az építkezési munkálatok részleteit megállapítsák.

Március 9
Csütörtök
Franciska

1693 március 9-én halt meg Bécsben Caraffa Antonio osztrák hadvezér. Mint a felsőmagyarországi osztrák hadak főparancsnoka kegyetlenül ildözte Thköly Imre kurucait. Eperjesen vésztörvényszékét állított fel és ablakából naponta végignézte a kivégzéseket. Személyes ellenségeit és a gazdag polgárokat kizsárolta és csak azokat engedte szabadon, akik bőséges váltásdíjat kaptak. Lipót császár végre a nádor és a főurak sürgetésére visszahívta ugyan, azonban ugyanakkor az aranygyapjas renddel tüntette ki.

1874 március 9-én született Lovik Károly író és hírlapíró. Különböző napilapok munkársa volt. Szépirodalmi dolgai a Hét és az Új Idők folyóiratokban jelentek meg. Számos elbeszélése és regénye jelent meg. Vádormadár című regnyét az akadémia is kitüntette.

1661 március 9-én halt meg Jules Mazarin olasz származású francia államférfi. Családja szicíliai eredetű volt. A pápai hadseregben szolgált majd egyházi szolgálatba lépett, de nem szenteltette föl magát pappá. 1634-ben mint pápai követ Párisba került és ott Richelieu bíboros rábeszélésére francia szolgálatba lépett. Teljesen franciává vált és 1643-ban a westfáliai békeben ő szerezte meg Franciaországnak Elzászt és Lotharingát, ezankivül Spanyolországtól is szerzett Franciaországnak új területeket.

1451 március 9-én született Amerigo Vespucci olasz tengerész. Többször járt a Kolumbusz Kristóf által felfedezett Amerikában és különösen annak déli részét járta be. Utazásait hat könyvében írta meg. Waldseemüller strassburgi német nyomdász, aki Amerigo Vespucci könyveit németre fordította és kiadta, javasolta, hogy az új szárazföldet Amerigo Vespucciról Amerikának nevezzék el. Így történt, hogy ez a földrész nem Kolumbusz nevére kapta.

— **ELEGTÁK A FÖLMIILLIÓT SZIKASZTOTT BUCURESTI POSTATISZTVISELŐT.** Bucurestiből jelentik: Néhány hónappal az előtt Macovei Ion postai pénztáros, mintán 600 ezer lejt szikasztott, nyomtalanul eltűnt. Macovei tegnap délután Bucurestiben, az egyik calarasi-i kocsmában felismerték és letartóztatták.

— **HA GYOMRÁT ELRONTOTTA,** igyék azonnal egy pohár természetes „**FERENC JOZSEF**” keserűvizet, mert ez az emésztőcsatorna tartalmát gyorsan feloldja és biztosan levezeti, a bélműködését elrendezi, az anyagcserét fokozza és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— **ARANYT ÉS PLATINÁT TALÁLTAK SZICILIÁBAN.** Rómából jelentik: Domenico Strazzuella, állami szolgálatban álló florenci mérnöknek Szicília délvendékének sziklából állítóg sikerült jelentős mennyiségű aranyat, ezüstöt, platínát, nikkelt, krómot és vasat kivonnia.

— **MUNKAKERESÉS KÖZBEN MEGFAGY-TAK.** Targu Jiuiból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt még napokkal ezelőtt a Vulkan körüli hegyekben. Február 27-én Gheorghe I. Antoniu 24 éves Schela községbeli parasztléány. Paraschiva Harsu 18 éves, Floarea Harsu 22 éves és Ioana Popescu 24 éves leány a hegyeken keresztül Vulkanba indultak, hogy az ottani gázlarc gyárban munkát vállaljanak. Amikor a Buliga nevű hegyen haladtak keresztül, rendkívül heves hóviharba kerültek. Hiába kiáltottak segítségért, a vidéken senki sem tartózkodott. Végül is a három leány a nagy hidegben megfagyott. A parasztléány, aki jól fel volt öltözve, március 4-ig bírta a rettenetes időjárás borzalmait. Ezen a napon néhány arca járó paraszterember találta rá, azonban már alig volt élet benne.

— **Hamis dollárokat hoztak forgalomba.** Newyorkból jelentik: A rendőrség letartóztatott hat férfit és két nőt, akik két év alatt az Egyesült Államokban és a külföldön több, mint 1 millió dollár értékű 5, 10 és 20 dolláros hamis bankjegyet hoztak forgalomba.

(=) **HARMINC CÉGBEJEGYZÉS ÜGYBEN MONDOTT VELEMÉNYT A TEMESVÁRI KERESKEDELMI KAMARA VEZETŐSÉGE.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága Giurcaneanu Eduard elnök elnöke alatt ülést tartott amelyen jelen voltak Suciu Mihai a kamara kormánybiztos, Besa Cornel alelnök, Roxin József és Fratila Jon főtitkár. Az ülés főképpen a felszaporodott cégjegyzési ügyekkel foglalkozott és körülbelül harminc ilyen természetű ügyet intézett el. Ezen kérvényekben a kamara a törvényben előírt véleményezést megadta a miniszteriumhoz, a kamarák országos szövetségéhez és a cégjegyzést engedélyező bizottsághoz. A cégjegyzési kérvényekhez csatolandó mellékletek legtöbbször a kamara véleménye a döntő és nélkülük a végső működési engedély megadása nehézségekbe ütközik.

Amíg a művész énekel...

Érdekes kártérítési per tárgyalásáról a francia lapok, Robert Pizani, a népszerű francia színész beperelte az egyik nagy francia hangversenyrendező vállalatot, mert a vállalat által rendezett díszelőadás alkalmával miközben ő a színpadon szerepelt, ellopták a tőzéből ékszerait. A francia újságok, amelyek nagy tudósításokban számolnak be a tárgyalásról, két szempontból tartják különösen érdekesnek az ügyet. Elsősorban azért — írják rosszalóan — mert miért van egy férfinak: vastag arany karkötője! (A mansettagombokon kívül az arany karkötő is szerepelt a művész elloptott ékszerai között). Másodsorban pedig, mert a színész a tárgyaláson azzal indokolta, hogy kártérítési pert indított a rendezővállalat ellen, mert a vállalat egyik igazgatója Pizani kérdésére, hogy miért nem zárta be az öltöző ajtaját, míg a színészek a színpadon vannak, azt felelte, hogy: „Ugyan kérem, csak nem képzeli, hogy valami történhetik, hiszen a teremben van a köztársasági elnök, majd ő vigyáz ránk.” Az ékszerket mégis ellopták — viszont a népszerű színész „tisztázta” a karnetec kinos kérdését, amennyiben bebizonyította az újságíróknak, hogy az arany karperec tulajdonna volt.

— **Csehszlovákiában lefoglalják a külföldre távozó zsidók vagyonát.** Prágából jelentik: Az államgazdasági tanács foglalkozott azzal a sürgős előterjesztéssel, amely a következő intézkedéseket tartalmazza. Az 1938. október 1. előtt Csehszlovákiából elmenekült zsidók vagyonának azonnali lefoglalása. Vagyonvédelem kivételére október 1. után végleg külföldre költözött zsidók és menekültek vagyonára. Olyan csehszlovák lampolgarok vagyonának lefoglalása, akik tőkét külföldre csempésztnek, vagy követeléseiket eltitkolják. A lefoglalt zsidó vagyonok egyrészt, vagyontalan emigránsok kivándorlásának megkönnyítésére fordítják.

— **Magyarországnak több mint 10 millió lakosa van.** Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal jelentése szerint Magyarország területe 1938. végén 104 ezer 913 négyzetkilométer volt. Lakóinak száma pedig 10 millió 110 ezer 543 lélekre rugott. Az átlagos sűrűség négyzetkilométerenként 96 volt.

(—) **DRAGOI-HANGVERSENY.** Szombaton, március 11-én este kilenc órakor a Társadalmi Szolgálat a városi színházban nagy hangversenyt rendez, amelynek műsorát kizárólag Dragoi Sabin ismert zeneszerző, a temesvárosi zeneiskola igazgatójának műveiből állították össze. A hangversenyen közreműködik Polescu Gheorghe operanékes és a Crai-nou énekar is. A műsor kiemelkedő része a Liturgia solema. A hangversenyt maga a jeles szerző vezényli.

— **A magyar felvidéken nincs kommunista.** Győrből jelentik: Porubszki Géza plébános, a győri katolikus körben tartott előadásán bejelentette, hogy a visszacsatolt felvidéki területeken nemcsak a szociálisták, hanem a kommunisták 80-90 százalékát visszavezették a nemzeti alapra.

Nátha ellen Diana sósborszesz bedörzsölés.

(—) **OLVASÓK A MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉGRŐL** című tegnapi cikkünkhöz a szerkesztőség megjegyezté fűzött, melybe sajnálatos nyomdaihiba csuszított. Az határozatlan állítás, hogy ... helyett az eredeti kézirat így hangzott: Az határozottan téves állítás, hogy zsidó nem lehet tagja a Magyar Népközösségnek. A hibát ezennel helyreigazítjuk.

— **Politikai menekültek beléphetnek az angol hadseregbe.** Londonból jelentik: Az alsóház tegnapi ülésén Hoare Belisha hadügyminiszter közölte, hogy a kormány fontolóra vette politikai menekültekből álló angol idegen légio alakítását, de a tervet elvetették. A politikai menekültek bizonyos körülmények között beléphetnek az angol hadseregbe.

Mozi

MŰSOR:

APOLLÓ: Ifjuság. (Német film).
ATLANTIC: Kékszakáll nyolcadik felesége (Angol film.) és A hegyek leánya. (Német film).
CAPITOL: Mindent értek. (Angol film).
RIVOLI: Atlantis. (Angol film)
SCALA: Andaluziai éjszakák. (Angol film).

— Blum nem megy Amerikába. Párisból jelentik: A Candide című hetilap érdekes részleteket közöl Léon Blum amerikai utjának elmaradásáról Blum saját állítása szerint az április 6-án megtartandó francia elnökválasztás miatt mondta le amerikai útját. A Candide szerint azért történt a lemondás, mert a volt miniszterelnöknek amerikai barátai értésére adták, hogy Washington nem tartja kívánatosnak az utazást. Attól tartanak ugyanis, hogy Blum amerikai útja zsidóellenes tüntetésekre adhatna alkalmat és ezt el akarják kerülni.

— MEGHALT SZMOLEN TÓNI. Besztercebányán 84 éves korában szívizélhűdésben meghalt Szmolén Tóni, Ferenc József egykori lakája. Szmolén Tóni nyugalmabavonulása óta szülővárosában, Besztercebányán élt. A dalástermetű egykori lakájáról színdarab is készült. A múlt században divatos, félmagas cilindert hordott. A tragikus körülmények között elhunyt Erzsébet királynét, Ferenc József feleségét gyászolta, de ugyanígy meggyászolta az uralkodóház valamennyi elhunyt tagját, az 1914-ben meggyilkolt Ferenc Ferdinánd kivételével. Rendkívül érdekes, hogy Schrott Katalin halála után is „udvari gyász” tartott. Szmolén Tóni haláláig a hűség mintaképe volt. Uralkodójáról, Ferenc József-ről soha nem beszélt. Hiába ostromolták a legkisebb intimitásokért is, csak a fejét rázta, hogy nem lehet, eskü kötelezi a hallgatásra. A császár és király volt hadsegédei, magasrangú udvari hivatalnokok egymásután megirták visszaemlékezéseiket, csak Szmolén Tóni hallgatott, pedig Ferenc József-ről, az emherreről talán ő beszélhetett volna a legtöbbet. Szmolén Tóni 1878-ban került az udvarhoz és csakhamar Ferenc József lakája lett. A kilencvenes, majd az utána következő években, mikor az ellenzéki obstrukciós légkörben több támadás érte Ferenc Józsefet, amiért oly keveset tartózkodik Magyarországon, tulajdonképpen Szmolén Tóni volt a céltábla. Róla irtak pannyosan a „Borszem Jankó”-ban, de azért Ferenc József is érthetett belőle.

— PAPSZENTELES A DÓM-TEMPLOMBAN. Pacha Agoston megyéspüspök vasárnap, március 12-én, délelőtt a püspöki székesegyházban három vértett teológust pappá szentel. A papszentelés a délelőtt tíz óras nagymise keretében megy végbe. A három felszentelésre kerülő pap Egyházi János szatmármegyei, Weber Ottó bukovinai és Wille András szentannai születésű teológus.

— TÖLTÉNY ROBBANT EGY DIÁK KEZÉBEN. Paulian Traian tizennégy éves diák Rómában előadásokat tartó vándor áll:tsereglet készletéből több töltegyt szerzett, amelyeket riasztó pisztolyoknál szoktak használni. Az egyik töltény a diák kezében felrobbant és arcán, valamint kezén megsebesítette. A mentők a gyermekkorházba szállították.

— Uj nyilaspárt Magyarországon. Budapestről jelentik: Hubai Kálmán képviselő, a felszólaltott hungarista mozgalom vezére, a képviselőház egyik közeli ülésén bejelentette, hogy „Nyilaskeresztes párt” néven új pártot alakít. A párt alapítói a következők: Hubai Kálmán, Dobó István nyug. altábornagy, Makki Dezső nyug. ezredes, Bogvai Artur nyug. ezredes és Halmi János ny. őrnagy. Az új párt megalakulását Hubai írásban bejelentette a belügyminiszternek és a főkapitánynak.

— Közmunkáknál és gyárakban foglalkoztatják a németországi zsidókat. Berlinből jelentik: A munkügyi minisztérium komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy azokat a zsidókat, akik nem tudnak kivándorolni, külön csoportokban közmunkáknál és gyárakban foglalkoztatják. Általában az a szándék, hogy a zsidókat többé nem egyenként, hanem csoportokban dolgoztassák. Az erre vonatkozó terveket most készítik.

— HALÁLOZÁSOK. Meghaltak: Marx János egy napos, Tordai János ötvenöt éves, Banou Sava hatvanhét éves földmives, özvegy Weismann Józsa született Edelstein hatvan éves.

— SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Wilhelm Johanna, Marx János, Szászai Pál, Tillich Herta Erzsébet, Jorj Mária, Jorj Eugenia, Miu Senziana.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGALATA:

Csütörtökön, március 9-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvator gyógyszerár.

A II. kerületben a Maresal Joffre uton levő Schul gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerár.

A IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart,

— HOLLANDIA ERŐDÖKET ÉPÍT. Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeine Zeitung jelentése szerint a holland kormány elhatározta, hogy a határon 750 kisebb erődfőményt épít és ezzel akarja védeni Hollandiát az esetleges támadások ellen.

Degrelle rexista vezér jelölteti magát. Brüsszelből jelentik: A „Le Pays réel”, a rexisták hivatalos lapja bejelentette, hogy a mozgalom vezére, Degrelle, személyesen vezeti a rexistákat a választási mozgalomban. Degrelle eddig nem engedte jelöltetni magát, csak egyetlen esetben, amikor Van Zeelandtól vereséget szenvedett.

— PELDÁS ADÓFIZETÉS. A temesvári pénzügyigazgatóság területén az 1938—1939 költségvetési esztendő előirt adónak eddig már kilencvennyolc százaléka befolyt. A pénzügyigazgatóság reméli, hogy március 31-ig, amikor a költségvetési esztendő véget ér, a még hátralévő két százalék is befolyik.

— OLASZ MŰVÉSZET TEMESVÁROTT. Érdekes olasz művészi esemény fog lezajlani március 18-án a Városi Színházban. Olaszország egyik legkiválóbb drámai együttese Bassegis és Micheluzzi művészekkel az élen Goldoni Le baruffe císsote című darabját fogja bemutatni. A farsulat, amely begrádi vendégzseprelese után érkezik és előadásai során Bucurestibe is ellátogat, két külön vasúti kocsi, val. pompás díszletekkel és harmincöt tagú művészi személyzettel érkezik. Ugyancsak legközelebb lesz a Városi Színházban Ranzato Attilio gordonkahangversenye, aki egyik legnagyobb mestere hangszerének. Olasz kiállítás is lesz Temesvárott, amelynek részleteiről rövidesen beszámolunk.

— ELKÉSZÜLT KÉTSZÁZ MESTERKÖNYV. A temesvári munkakamara körülbelül kétszáz mesterkönyv kiállításával elkészült és azok az érdekelte iparosok részéről naponta délelőtt tizenegy órától átvehető a munkakamarában. Az új mesterkönyvek tulajdonosai A—D kezdőbetűvel rendelkeznek. A névsor kiadóhivatalunkban betekintés céljából rendelkezésre áll.

A viszonzosság alapján szüntette meg a magyar követség az izraelita vallásu román állampolgárok utleveleinek vizumozását

Kolozsvárról jelentik: Mint ismertes, a bucarestii magyar királyi követség, a kolozsvári konzulátus és a magyar királyi útlevelekirendeltségek három nap óta nem láttamozzák a romániai zsidó vallású állampolgárok útleveleit, ami zsidó körökben különböző magyarázatokra adott alkalmat. Az ügyvel kapcsolatban a kolozsvári magyar királyi konzulátus most hivatalos közleményt adott ki, amely a következőképpen hangzik:

„Az a rendelkezés, hogy a zsidó vallású román állampolgárok útleveleit a magyar királyi külügyminisztérium külképviseletai csak a magyar királyi belügyminiszter előzetes engedélye alapján láttamozzák, folyamomra annak az eljárásnak, amely a zsidó vallású magyar állampolgárok útleveleivel a budapesti román királyi követség folytat.

„Az a rendelkezés, hogy a zsidó vallású román állampolgárok útleveleit a magyar királyi külügyminisztérium külképviseletai csak a magyar királyi belügyminiszter előzetes engedélye alapján láttamozzák, folyamomra annak az eljárásnak, amely a zsidó vallású magyar állampolgárok útleveleivel a budapesti román királyi követség folytat.

A vizsgázott építőmesterek és kőművesek felvétele az almérnöki kamarába

A vizsgázott kőművesek, építőmesterek és ácsok tudvalevőleg az almérnökök és műszaki vezetők kamarájába tartoznak és a törvény értelmében ezen kamarába való felvételüket kell kérniük a megfelelő iratok becsatolása mellett. A temesvári ipari munkaadók szindikátusának megbízásából

Braun Ferenc erzsébetvárosi építőmester a fővárosba utazott, hogy a kamarába való felvétel módzataira nézve felvilágosítást és utbaigazítást szerezzen.

Braun Ferenc visszaérkezése után az ipari szindikátus a kamarába való felvételre vonatkozó kérvényt és beadványt az érdekelteknek rendelkezésére bocsátja. Ez az eljárás azért is indokolt, nehogy a kérvényekhez felesleges mellékleteket is csatoljanak. A kérvények benyújtási határideje március 31. és különösen a vidéki vizsgázott kőművesmesterek, ácsok és építőmesterek saját érdekében mielőbb keressék fel az ipari

szindikátust. Ezen alkalommal okvetlenül hozzak el arképpel ellátott személyazonossági igazolványukat is. Az almérnöki kamarába való felvétel kötelező, mert

enélkül a jövőben az érdekeltek mesterségüket nem folytathatják.

A törvény értelmében a kögyűlés minden királyi helytartóság területén öt tagból álló vezetőséget választ, amely az összes műszaki kérdésekre vonatkozólag felelősséggel tartozik a fővárosi kamarai központnak. Ezek alapján a kőművesmesterek, ácsok és építőmesterek nem tartoznak a céhalakulathoz, hanem

saját testületük helyettesíti a céhet.

Mivel a kamarába való felvételhez számos okmányt kell beszerezni, az érdekeltek igyekezzenek ezekről mielőbb gondoskodni. A kellően felszerelt kérvényeknek a miniszteriumba való beadásáról az ipari szindikátus fog gondoskodni.

Egyévi fogházra ítélték egy temesvári ügyvédet okirathamisításért

Sziklay József dr. temesvári ügyvéd fölött ítélték tegnap a törvényszék. A tárgyaláson, amelynek első részéről annak idején beszámoltunk, Sziklay József dr. feleségének első férjétől való elválásának homályos körülményeiről volt szó. Az asszony Bossi Giovanni dr. fiúmei orvos felesége volt, azonban otthagya férjét és Nagyváradra költözött szüleivel. Megismerkedett Sziklay József dr. ügyvéddel, akinek hajlandó volt feleségül menni, ha sikerül első férjétől elválni. A válóper egy nagyváradai ügyvéd vitte, aki az ottani törvényszékkel ki is mondatta a válást. Szükséges volt azonban, hogy az ítéletet Bossi dr. tudomásul vegye és nyilatkozzon arról, hogy a válást nem fellebbezi meg. Sziklay dr. nemsokára arról értesítette

nagyváradai kártársát, hogy Bossi dr. véletlenül éppen Temesvárott tartózkodik. Az iratok erre Temesvárra érkeztek és Bossi dr. aláírásával visszamentek, mire Sziklay dr. és az asszony házassága megtörtént. Másfélévi együttélés után azonban az asszony elhagyta Sziklayt. Akkor azután kiderült, hogy Bossi Giovanni dr. sohasem volt Temesvárott, a válóperi ítéletet nem kapta kézhez és a nyilatkozatot sem írta alá. Ebben a rejtélyes ügyben a törvényszék a tegnapi tárgyaláson kihirdetett ítéletében Sziklay József dr. ügyvédet bűnösnek mondatva ki, egy évi fogházra marasztalta el, ezenkívül 2000 lei pénzbüntetés és a perköltségek fizetésére kötelezte, valamint egy évi hivatalvesztését is ki mondatva.

— Napfény, virág, zöld mező...
Milyen szép!

— Igen, igen, de mégis szebb

AZ AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGY

amelyet az
AURORA

elárúsító helyeinél vásároltám,
mert március 15.-én, amikor
a 19. Sorsjáték I. osztályának
a húzása lesz

MILLIOMOS LEHETEK

Vásároljon meg ma sorsjegyeket.

AURORA

SORSJEGYÁRUDA ELÁRUSÍTÓ HELYEI

HELYI CIM

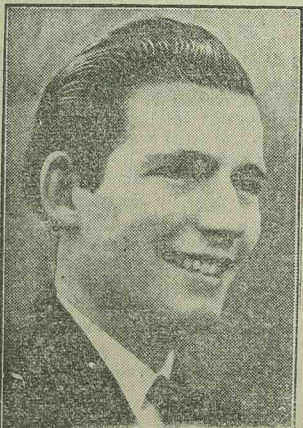
LESZÁMITOLÓBANK R. T. I. ker. fiókja, Bul. Reg. Ferdinand 8.

SPORT

A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések bíróküldése

A nemzeti bajnokság harmadik fordulóján lebonyolításra kerülő mérkőzések vezetésére a központi bíróbizottság a következő játékvezetőket jelölte:

Aradon: Gloria — Venus, bíró dr. Morar Teofil, Temesvárott: Ripensia — AMTE, bíró Tica Iliescu, Bucurestiben: Sp. Studentesc — Kárpát FC, bíró Kroner, Bucurestiben: Juventus — Victoria, bíró Ionescu Tope, Ploestiben: Tricolor — CRF Rapid, bíró Petru Vasile, Resicán: UDR — Kinizi, bíró Xifando. A Bucurestiben lebonyolításra kerülő mérkőzéseket közös rendezésben játsszák le.

A budapesti nemzetközi műkorcsolyás világbajnokságát az angol Graham Sharp nyerte el.

Sporthírek mindenfelől

Nobeldíjas labdarúgójátékos. Az ezévi fizikai Nobel díjat Niels Bohr tanár, az ismert név sportember kapta. Niels Bohr a múlt hónapban megnyerte a skandináv államok műlesikló versenyt, azonkívül mint labdarúgójátékos is közismert, mert a dán válogatott csapat tagja volt. A kiváló sportember kitüntetésére is bizonyították arra, hogy a sport és a legmagasabb szellemi kiválóság nem összeférhetetlenek.

Megbünteti a Rapid vezetősége a játékosokat. A kolozsvári csufos vereség után a vasutas klub vezetősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy megbünteti a játékosokat, mert azok nem játszották ki teljes formájukat. Csak azt nem akarja a Rapid vezetősége elismerni, hogy az a Victoria is tud játszani. Ezelőtt egy évvel Bucurestiben is rávert az FC Rapid együttesére.

Kertész elhagyja az UDR csapatát. Hir szerint Kertész, az AMTE volt edzője aki legutóbb a resicai UDR együttesét készítette elő, nincsen megelégedve a csapat teljesítményével, ezért azzal a gondolattal foglalkozik, hogy elhagyja a resicai csapatot és Bucurestibe szerződik. Az UDR Kertész helyébe Pojart szeretné leszerződtetni edzőnek.

Külföldi utazás esetén 75 százalékos kedvezményt kapnak a labdarúgócsapatok. A főszövetség átiratot intézett a labdarúgószövetséghez, amelyben közölte, hogy újabb kedvezményeket vivott ki a pénzügyminisztériumtól a külföldre utazó csapatok utlevél költségeinél. A nemzeti válogatott csapat utlevele ezután bélyegmentes lesz, a klubcsapatok pedig külföldi mérkőzések esetében 75 százalékos kedvezményben részesülnek.

Figyelmeztető sebességmérő. Amerikában érdekes találmányt jelentettek be. Az autó sebességmérőjét kis zenegéppel köti össze az elmes feltaláló. Ha már hatvan kilométeres sebességgel hajt az autós, a kis hangszórón felhangzik a figyelmeztetés: „Tudja, hogy hatvan kilométeres sebességgel csak országuton hajthat?” Hetvenöt kilométernél már szigorubb a hang: „Még mindig ön az ur a gépen, de nagyon vigyázzon az ön előtt hajtókra. Különbön is jók a fékjei?” Ha aztán 100 kilométerrel hajtának, akkor ez a szózat hanzik fel: „Most már ön felelős mindazért, ami történik”. Végül 120 kilométeres sebesség esetén siri hangon hallatszik: „Imádkozzék az ön lelkiüdvéért”

A legutóbbi budapesti nemzetközi korcsolyázóversenyen a német Marie Herbert—Ernst Baierpár nyerte el, ezúttal már negyedszer, a páros műkorcsolyázás világbajnokságát

= KÖZGAZDASÁG =

Temesvárott centralizálják a Németországba menő exportbort

A 700 vagon tekintélyes részét a Cecopava szállítja ki

Rövidesen már jelentették, hogy létrejött az az egyezmény, amelynek alapján Németország 700 vagon bort szállít Németországba. Ebből a mennyiségből 490 vagonat a Szövetkezetek Nemzetközi Intézete, 70 vagonat az import-export központ és 140 vagonat a bornagykereskedők vállaltak kiszállításra. Az export lebonyolítása akként megy végbe, hogy a mennyiséget Temesvá-

rott és Cernautiban gyűjtik össze, ahová az exportálók áruikat szállítják alkoholizálás végett. A visszaküldés a lokális tarifa 81. szak. 19. pontja alkalmazásával megy végbe. Kedvezményes fekbéreket és manipulációs időt állapít meg a rendelet. Temesvár és Cernauti állomások ellenőrzik a feladott mennyiséget, amely az egyezmény szerint december végéig kerül leszállításra.

Az új légvédelmi törvény és a kereskedelmi vállalatok

A hivatalos lap március hatodik számában megjelent a légvédelmi törvény, amely fontos intézkedéseket tartalmaz a kereskedelmi és ipari vállalatokkal kapcsolatban is. A törvény ugyanis előírja, hogy mindazok a társas cégek, amelyeknek meghatározott tőkéje és ennek alapjai az 1937 évi december 31. mérleg szerint legalább egy millió lejt tesznek ki, valamint azok az egyéni cégek, amelyeknek tőkéje két millió lejt.

kötelesek a légvédelem szempontjából előírt műszaki felszerelésekkel ellátni cégüket.

A törvény szerint: ezen vállalatok és cégek légvédelmi berendezését a helyszínen megjelenő műszaki bizottság fogja meghatározni; s a felszerelés költségeit is megállapítani. Az érdekelt cégek kötelesek a felszerelésre előirányzott összeget hat havi részletben a Nemzeti Banknál befizetni, még pedig 1939,

1940 és 1941 években az összeg husz-husz százalékát, az 1942 és 1943 években tizenöt-tizenöt százalékát, az 1944. évben pedig tíz százalékát fizetik be.

Az 1939 évi részlet szeptember elsejéig fizetendő be, a többi év részletei mindenkor június elsejéig esedékesek.

A szomszédos vállalatok közös védelmi rendszerbe tömöríthetők. A törvény előírja azt is, hogy a légvédelmi berendezésére kötelezett cégek április ötödikéig nyilatkozatot tartoznak betérjeszteni a nemzeti repülőalap pénztárához. A nyilatkozat tartalmazza a cég nevét, jogi jellegét, székhelyét, tárgyát, a kihasználás módját, az igénybevetett gépi erőt, a munkások és irodák alkalmazottak számát, valamint a vállalat berendezésének leírását. A nyilatkozathoz be kell mellé csatolni az 1937 évi mérleget és a leltárt is.

A folyószámlai illeték március 15-ig befizetendő

Csak a hathónapnál hosszabb és öt éven belül keletkezett hitelnyújtások esnek illeték alá. Konverziós tartozás illetékmentes.

Január 17-én jelent meg a a pénzügyminiszteri körrendelet, amely magyarázza a bélyegtvörvény 14. szakaszának 5. paragrafusát, amely a folyószámlailletékre vonatkozik. A körrendelet szerint ilyen illetékeknek csak a hat hónapot meghaladó hitelek vannak alárendelve és egyben

március 15-ig adtak határidőt az illeték bíróságmentes leróására.

A körrendelet dacára is maradt néhány vitás kérdés: bélyegilleték alá esnek a kétes követelések, amelyek természetüknél fogva 5 évnél régebben szerepelnek a könyvekben? A kényszerregegyezési és a konverziós részletek, végül mi legyen azzal a sok apró hitellel, amelyet a kiskereskedő ad hat hónapot meghaladó időre, vagy itt az a kérdés, hogy vajon a természetüknél fogva részletlettel utáni kihitelezés-

nél jár-e proporcionális adó? Egy csomó kérdés, amely megvilágításra vár, miért is

szükségesnek látszik a március 15-iki határidő meghosszabbítása.

Megjegyezzük, mindez csak az 5 éven belül történt hitelmegnyitásokra vonatkozik, mivel a korábbiak elévültek és így felülvizsgálatokra sem kerülnek.

A fenti esetek közül csak egyet említek az újban a március 6-iki Monitorul Oficialban megjelent központi bélyegbizottsági határozat: ez a konverziós tartozás illeték mentessége. Ezt a bizottság azon az alapon mondotta ki, hogy itt nincsen szó folyószámla megnyitásról, hanem egy már létező tartozás lejáratát idejéről. Miután a kényszerregegyezési követelésekkel szemben ugyanaz az érvelés áll meg, ad analógiám alkalmazható a rendelet a kényszerregegyezési kvótára is.

Arfolyamok, gabonaárak

SZERDA, MÁRCIUS 8.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vétel, a másik az eladást jelenti). Hollandiár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, landi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, német márka 38—39, féár nélkül.

A borsági gabonapiacra a buza iránzata csendes és a tengeri iránzata lanya. Megfelelő kereslet hiányában a piac üzletlens. A piaci árak a következők: temesi buza 410, torontáli buza 420, tengeri 325, korpa 300, zab 430, takarmányarpa 330, tavasi árpa 380, muharag 330, napraforgómag 370, tökmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

37

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: Félegyházi András

Utánnyomás tilos.

— Ó, maguk gyámoltalan férfiak! Persze, ide nem hozhatja a nővért, viszont az ilyen táncolás a legalkalmasabb az ismerkedésre még hölgyek között is. De monddk valamit.

— Tudom, hogy megtalálja a helyes utat, madame.

— Menjünk el egy másik táncokálba holnap éjjel.

A férfi arca elborult:

— Az éjszakám nem szabad, madame. Az éjjeleimről egyelőre még ennek a szállodának az igazgatósága rendelkezik. Bárha nem vagyok hivatalos gigoló, azért mégis tisztelnem kell a szerződést, amelyet itt kötöttem és amely előírja, hogy ha távoznai szándékozom, azt legalább öt nappal előbb kell bejelentnem és hogy egyetlen egyszer sem szabad hiányoznom.

— Ha így áll a dolog, akkor más módot kell kieszelnünk a megismerkedésre a nővérel. Hopp, már megvan.

— Kíváncsivá tesz, asszonyom.

— Párisban nemcsak éjjel táncolnak, hanem már délután is. Számos helyen van ötórás táncos. Menjünk el egy olyan helyre. A délutánja fölött nem rendelkezik a szálloda igazgatósága. Este tíz órára ön mindenképpen megint itt lehet.

— Nagyszerű. Csak egy nő lehet ilyen leleményes. Elmegyek majd a hugommal valamely öt órai feára és ott találkozunk önnel, madame.

— Látom, hogy remek fölfogása van.

— De hová menjünk?

— Ezt nekem kell kérdeznem öntől. Ön ajánljon valami finom helyet.

— Talán a Hotel Nièce, — mondta némi gondolkodás után Limoujel, — a Montparnesseon.

— Helyes. Holnap délután ott találkozunk.

— Nővérem, akinek már sokat beszéltem madameról, nagyon boldog lesz.

Elkövetkezett ezen az éjszakán is a bucsuzás órája. Madame d'Hiver a szokottnál is melegebben szoritotta meg a táncos kezét, aki a kijáratig kísérté, a ruhatarban ráadta hermelin galléját, aztán mély meghajlással kinyitotta előtte a liftajtót.

Visszament a táncterembe.

Nemokára közölte vele a maitre d'hotel, hogy az egyik páholyban német társaság ül. Két hölgy is van velük, de az urak nem táncosok és szeretnének valakit, aki a két nőt megáncolatja.

Alexandre Limoujel a páholyban öt tagú társaságot talált, három férfit és két hölgyet. Mind az ötén már tul voltak az ugnvezeitt középkoron. A férfiak arca már vörös volt a sok elfogyasztott pezsgőtől, a két nő pedig unatkozott.

A gigoló udvariasan bemutatkozott és nyomban táncra kérte az egyik nőt.

— Hohó, — kiáltott erre egy körszakállas öreg német — nem olyan sürgős a tánc. Aki a társaságunkba jön, annak előbb meg kell velünk inni néhány korty pezsgőt.

— Szívesen, monsieur, — mondta Limoujel és leült.

A pincér, aki már Limoujelnek a páholyba való belépésekor tiszta poharat és friss üveg pezsgőt hozott, töltött.

Limoujel fölemelte a poharát és előbb a nők, majd a férfiak felé bökött:

— Au votre santé, mesdames! Au votre santé, messieurs!

És mielőtt azok még csak az ajkukhoz érínthették volna poharaikat, pezsgőjét egyetlen hajtásra kiitta.

— Bravó, — kiáltották a német férfiak és követték példáját.

— Sapperlott, monsieur, — örvendezett a szakállas — én derekasan tud inni. Azonban nálunk Németországban azt mondják, hogy ein Glas, kein Glas.

— Értem, monsieur, ezzel azt akarják mondani, hogy aki egy pohárral ivott, annyi, mintha semmit sem ivott volna.

— Ugy van.

— Messieurs, én nem akarom, hogy önök azt

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-
ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz, Ra-

gyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

— Halneműek fogyasztási illetéke. A pénzügyminiszterium legutóbbi rendelete szerint mindazok a halfeldolgozó üzemek, amelyek fogyasztási illeték alá vont halat akként dolgozzák fel, hogy magasabb illeték alá eső halneműeket készítenek, tartoznak az utóbbiak után is a fogyasztási illetéket megfizetni. Így, ha például egy importált hal után a vámnál a kg.-kénti 1 leu 50 bani fogyasztási illetéket megfizették és ebből füstölt halat készítenek, az ez után járó 6 leies fogyasztási illeték is lerovandó.

— Nem kompenzációs kivételnél márkában kell letenni a Banca Natională illető összegét. A Banca Nationala köztudomásra hozza, hogy a múlt évi december 10-iki román-német egyezmény alapján kompenzációs kivételre kerülő áruknál márkában kell letenni a jegybankot illető részt. Ezen áruk: lóheremag, mustármag, takarmányok, mák, hagyma és fokhagyma, valamint füstfekete.

— FIZETENDŐ A MEZŐGAZDASÁGI TERMEKÉK VETELI ILLETÉKE? A központi bélyegbizottság határozata szerint az 1.4 százalékos eladási illetéknek nem minden agrártermék van alávetve. Csak azok, melyek a bélyegtvörvényben felsoroltak: liszt, maláta és lisztkészítmény. A felsorolás kiterjesztőleg nem magyarázható és így az árpakása nem esik illeték alá.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

higyjék, mi franciák nem tudunk inni.

A poharak, természetesen csak a férfiaké, újból megteltek és nyomban ismét kiürültek.

— Bravó, Bruderherz, — ömlengett a körszakállas és harmadszor is töltött.

Mikor aztán a harmadik poharat is kiitták, a társaság egyik-másik férfi tagja, egy hórihorgás, szemévesen, tanáros kinézésű ember beleszólt:

— Elwald, most hagyjad egy kissé a monsieur békében. Elvégre Hildegard és Eveline táncolni akarnak.

— Bizony, táncolni akarunk, jawohl, — mondták az említettek egyszerre.

Most szólat csak meg először a harmadik német, köpcös, holdvilágképű, gnomszerű alak, akinek a szempillája folyton idegesen mozgott és ivásközben a homlokja a bőr minden korszánál összeráncosodott, mintha helytelenítene a sok korhelykedést.

— Monsieur, — kérdezte a gigólótól — melyik nővel óhajt először táncolni?

— Önökre bízom, — felelte Limoujel tapintatosan — készséggel táncolok mindkét hölgygel, hiszen azért vagyok itt. De ha a sorrend megállapításáról van szó, azt az urakra bízom.

— Bravó, bravó, — kiáltotta a körszakállas, aki a társaságban a leghangosabb volt — nagyon bölcsen beszél, monsieur. Javaslom, bizzuk a sorsra, kinek a feleségével táncoljon először a monsieur. Az énnyemmel, vagy pedig a tizeddel, Franz.

Ezt a mondatot a szeméveseshez intézte, aki nyomban belemelt az ajánlatba:

— Gilt, Ewald! Sorsoljuk ki a hölgyeket, aki elsőnek táncol a monsieur hogyishivjakkal.

— Limoujel, — helyesbítette a gigoló.

— Ja, ja, monsieur Limoujellel az táncol először, akinek a nevét kihuzzuk a kalapból. Irjuk fel az asszonyok neveit cédulákra. Te a te feleséged nevét írod, én az enyémet. Gemacht?

— Gemacht!

Franz valamennyi zsebében kutatótt egy kis papírt, de hiába.

— Nem tesz semmit, — mondta — nem kell annak éppen fehér papírnak lennie.

(Folytatása következik)

Nyolc millió lei értékű ékszeret találtak Atatchi ékszerésznél

Jelentkezzenek az utolsó évek ékszerablásainak károsultjai

Bucurestiből jelentik: Részletesen beszámoltunk arról, hogy a brassói OFA fűrészfűrészgyárban történt nagyszabású kasszafúrás tetteseinek kézrekerítése után a hatóságok Chisinăuban lelepleztek egy Atatchi nevű ékszerészt, akinek házában,

a falakban elrejtve, nagymennyiségű ékszeret találtak.

Ezekről azt hiszik, hogy az utóbbi egy-két év-tizedben kerültek Atatchi birtokába, aki azokat minden valószínűség szerint

rablóktól vásárolta.

A büntügyi hatóságok eddig mintegy

nyolc millió lei értékű ékszeret találtak,

amelyeket kellő őrizettel Bucurestiben szállítottak. Az ilfői hetes számú vizsgálóbírói hivatal most

felhívást intéz mindazokhoz, akikről az utóbbi években ékszereket zsákmányoltak és azt eddig még nem találták meg, hogy írásos panaszt nyújtsanak be

a vizsgálóbírószághoz és ebben tüntessék fel a lopás idejét, az ékszerek leírását, stb. Ezt a beadványt legkésőbb március 11-e, délelőtt 10 óráig kell eljuttatni a már említett vizsgálóbírói hivatalba.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 9.

Bucuresti. 7: Reggeli hanglemezek, ritmikus torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Strajer-óra. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. 14.10: Rádió-híradó. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Ujdonságok. 18: Időjelzés. 18.05: Gyermek-óra. 19: Időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Rádiózenekar. 20: Grigore Manolescuról tart előadás N. Petruscu. 20.15: A rádiózenekar folytatása. 21: Em. Ciomac előadása. 21.15: Szimfónikus zenekar. 23: Rádió-híradó. 23.15: Hanglemezek. 23.45: Hírek

Budapest I. Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Éterend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Hanglemezek. 1.30: Hírek. 2.30: A rádió szalonzenekara. 3.35: Hírek. 3.50: A rádió műsorának ismertetése. 4: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 5.15: Vízváry Mariaka háztartási előadása. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 5.10: „Védekezés a késő tavaszi fagyok ellen”. Massány dr. előadása. 6.40: „Éneklő ifjúság”. 7.10: „Utazás Indiában”. Supka Ferenc úri-rázia. 7.40: Rendőrzenekek. Vezényel Szöllösy Ferenc. 8.30: A rádió külügyi negyedórája. 7.45: Toll Janesi cigányzenekara. 9.50: Az Országos Liszt Ferenc Társaság és a Hubay Jenő Társaság hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyszínházából. Utána kb. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Közvetítés a Spolarich-kávéházából. Thaler Gyula és Végh Mihály jazz-zenekara játszik. 11.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Honvéd zene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.10—6.55-ig: „Inyestemeség a régi Erdélyben”. Kemény Gábor dr. előadása. 7.45—7.10-ig: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson).

8.25: Hangversenyismertetés. 8.30: Az Országos Liszt Ferenc Társaság és a Hubay Jenő Társaság hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyszínházából. 9.40: Hírek

Bécs. 12.20: Filmdalok. 19.50: Hangverseny. 21.10: Hangjáték.

Berlin. 19: Szórakoztató zene. 20: Könnyű zene. 21.10: Táncczene.

Milánó. 20.10: Lemezek. 21.30: Lemezek. 22: Hege-dűjáték. 24.15: Táncczene.

Prága. 19.25: Katonazene. 22.10: A rádiózenekar hangversenye.

PÉNTEK, MÁRCIUS 10.

Bucuresti. 7: Reggeli hanglemezek, ritmikus torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. 14.10: Rádió-híradó. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Ujdonságok. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Katonazene. 19: I. Suchianu előadása. 19.15: Francia hanglemezek. 19.55: N. Iorga előadása. 20.15: Evanti Costinescu énekel. 20.20: S. Seidman saxofonozik. 21.05: Rádiózenekar. 21.40: Világhíradó. 23.35: Sport. 23.20: Hanglemezek. 23.45: Hírek francia és német nyelven.

Budapest I. Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Éterend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Szalonzene. 1.30: Hírek. 2.30: Rác Zsiga cigányzenekara. 3.35: Hírek. 5.15: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Matuska Miklós énekel. 6.40: Sportközlemények. 6.50: Lux Gyula dr. előadása. 7.10: Lemezek. 7.45: Machán Tibor előadása. 8.40: Táray Ferenc versel. 10: Hírek. 11: Időjárásjelentés. 11.20: Farkas Jenő cigányzenekara. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.30: Miletin Géza jazz-hármasa. 1.05: Hírek.

Budapest II. 8: Gyorsírótanfolyam. 9: Hírek 9.20: Hanglemezek. 10: Kurina Simi cigányzenekara. 11: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házaság szavankint öt leu. minden más rovatban szavankint két leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala. Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik. Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik. Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-trafik. Calea Dorobanților 2. III. kerület: Helfenbein-trafik. Piata Lahovari. IV. kerület: March-trafik. Piata Külti. — Nogrády-trafik. (Tivoli mellett) — Olariu-trafik. Piata Dragalina 6. Tele. fon 45—06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik. Strada Brătianu 15/a. Telefo. 5—13.

Állást keres

Mosónó fiatal, erős, tiszta, rendes házakhoz ajánlkozik. Freidorf-Nou XXVI. ucca 21. 822

Francia, német nevelő ajánlkozik. Sándor, Oradea, Str. Pavel 17. 200

Mosást, vasalást elsőrangú munkával úriháznál vállalkoz. Kovács Zsuzsa. III. Str. Vilhelm Mühle 24. Muth Adámnénál. 920

Alkalmazás

Fiatal fűszeres-segéd azonnal felvétetik. Mercantil II. Piata Traian 2. 761

Kelmefestő segédet, aki a fonalfestésben jártas, felvesz „Colorex” festőde. Oradea. 164

Női szabó-segéd felvétetik. Kiss Károly Str. I. C. Brătianu 19. a Tivoli mellett. 763

Lakás

Elegáns 4 szobás, modern úri lakás dupla terrasszal, komforttal május 1-ze kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul No. 12. 754

Adás-vétel

Nagy bőrnád megvételre kerestetik. Címeiket a kiadóba kérem leadni. 828

„Magyar gazdasági” 6-os csaplésekény a legjobb állapotban eladó. Lőző József Ursenji (Medves). 758

Szép fekvésű házhelyek olesón eladók. Belváros, Erzsébetváros, Schnorföldek és a Vágóhíd mellett. Érdeklődni dr. Bogdánénál III. Bulev. Carol 25. 759

Ajánlok „Magyar Gazdasági” csaplésekényt, „Medicogo” kalapacs-mal-mot kedvező fizetésekkel, csereüzletet is bonyolítok. Ugyazint ajánlok használt csapléket, kazánokat, traktorokat, motorokat. Königsberg, Temesvár. Sagului 28. 721

Gyümölcsfák, garantált fajok, sziklanövények kaphatók. Ugyazint egy családi ház eladó. Gerebecz Pál kertészte II. Str. Rusia 2. 764

Külföldre

Az intézetem kívül álló vakok egyesülete kéri a tisztelt közönséget, hogy ez általunk készített kosarakat, keféket, eseteket, háziépítőket és más hasonló árucikkeket Doja ucca 20 szám alatti eladási helyiségükben és a minden kerületben levő Prochaska listlerakotokban a legolcsóbb áron megvegye. Minden vevő Istennek tetsző cselekedetét művel, ha a szegény vakokat ezen kis adománnyal segítyezi. Az intézetem kívül álló vakok egyesülete. 754

Köszönetnyilvánítás

Mindazon mélyen tisztelt üzletfeleinek, ismerőseinek és barátainak valamint a Mészárosok és Hentesek nagyra-becsült Szövetkezetének, akik mélyseges gyászunkat jószágos részvételükkel enyhíteni igyekeztek és drága halottunkat utolsó útjára elkísérték, ez uton mond hálás köszönetet

Zikeli Mihály és Erich

Üzlet kiadó III. Piata Lahovari 1 számú házban. 762

Tíz igen szép házhely az Erzsébetváros központjában villamos és egy szép park közelében eladó

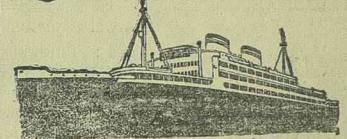
Érdeklődni: Feistammel József Str. J. Văcărescu 20. — Telefon: 43—27.

Sirkövek

termésköből fényezve, fekete svéd gránit, Smeit, Labrador és fehér ellentálló márványból a mai viszonyoknak megfelelő, igen olcsó árak mellett

Granofsky János Timisoara

IV., Str. I. Brătianu 10., villamos megállóhely, régi római katolikus templommal szemben.

TINGERI UTAZÁSOK

gyorsan, kényelmesen és olcsón a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival.

ÉSZKAMERIKABA (Kanada)
KÖZÉPAMERIKABA,
DELEMERIKABA (Chile, Peru),
AUSZTRALIABA, KELETÁZIÁBA

és az összes fontos kikötőkhöz.

Tanulmányi és üdülési utazások a tengeren egész éven át

Utazások a világgiallításra New-Yorkba

Afrika-utazások

a német Afrika vonalakon.

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőténél.

Timisoara 1., Str. Mercy 1.

Telefon: 36—66.

Nyomatja a „HIRLAP” tipográfia și editura S. i. n. c. Arad.